KLUB NOVÝCH NEWCOMERS' CLUB

KANADSKÉ LISTY

Second Class Mail. Reg. No. 3088

388 Atwater Ave., Mississauga, Ontario, L5G 2A3, Canada. Tel. /905/ 278-4116.

No. 7-8, Vol. 31., červenec-srpen—July-August 1997.

Stoletého výročí vrcholu "zlaté horečky" na Yukonu oslaví na podzim t.r. historická revue "Beaver" zvláštním číslem. Mezi těmito zlatokopy, kteří stoupají do prísmyku Chilkoot, náš krajan Jan"Eskymo" Welzl nebyl, ale jeho obdivovatelé tvrdí, že je docela možné, že těmto mužům prodal potřebné vybavení. V Zábřehu na Moravě, kde se Welzl narodil, bude v dohledné době odhalen pomník, ale bylo by pěkné, kdyby česká poštovní správa vydala známku na jeho počest.

The Road Ahead

MACLEAN'S/AUGUST 11, 1997

Maturity and separation

I believe we have become too hung up on the concept of national unity. While it has great sentimental and historic value, a united Canada will take on less and less significance in the increasingly globalized ways of dealing with our neighbors. There is nothing sacrosanct about the way Canada is now constituted. It has evolved dramatically in size and structure since 1867, and perhaps it is time to evolve further. Just as families start small, grow, mature and eventually disperse as the kids move out, perhaps it *is* time for Quebec to pursue its own future.

After 30-plus years of appeasement and conciliation, angst and aggravation, there is little tolerance for more of the same. I believe it is time for the rest of Canada to encourage Quebec to go it alone. No threats, no ultimatum, no acrimony or bitterness; just a polite invitation to move on. I believe this will, in time, be seen to be a positive, enlightened approach to a very tiresome impasse, and the emotional peace it will bring will outweigh any initial disruptions. I see Quebec separation not as a divorce but as evolutional maturity. A sovereign Quebec would no longer feel the need to pursue repressive and discriminatory policies against its minorities. Perhaps when Quebec separates, we will all like each other much better.

As much as I have disliked Lucien Bouchard and Jacques Parizeau, I have come to applaud their goal. One nation's rebel or traitor is another's founding father. We, in 1997, are too close to the situation to evaluate Quebec's separation objectively, but the next generation will see this not so much as revolution but rather as natural evolution. Jean Charest's pledge to hand over a united Canada to his children is more sentimental than pragmatic.

The concept of national unity, insisting on an intact but static Canada, is an anachronism whose time has passed. Quebec separation will be bitter and divisive only if we make it so. Time for a change in attitude.

Dr. Morton Doran,
Cranbrook, B.C.

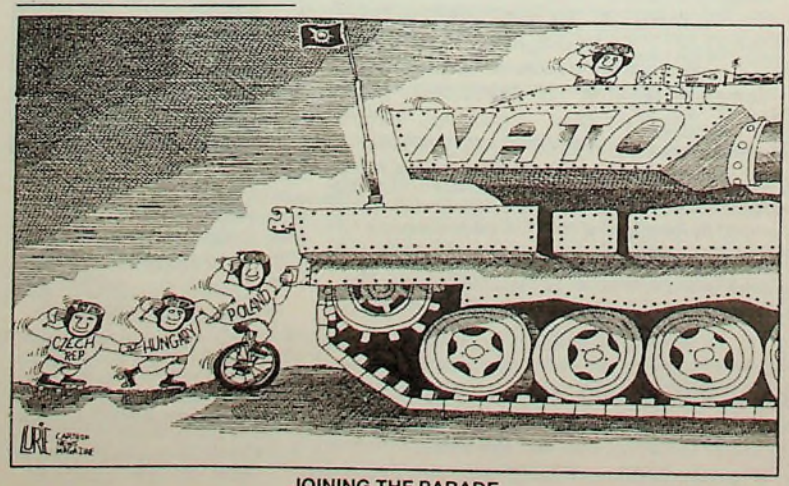
Češi kritizují Ukrajinu kvůli útisku Rusínů

K y j e v (káč) - Kritika postavení podkarpatských Rusínů zazněla několikrát při jednáních českých poslanců pod vedením Miloše Zemana na Ukrajině. Návštěva včera vyvrcholila setkáním s ukrajinským prezidentem Leonidem Kučmou. Čeští poslanci při setkáních s politiky i ukrajinskými novináři několikrát kritizovali postavení Rusínů a dodržování jejich lidských práv. Pobouřilo je, že ukrajinští představitelé Rusíny označují za Ukrajince a odmítají uznat jejich svébytnost. Vzhledem k tomu, že Rusíni nejsou uznáváni jako národnostní menšina, nevztahují se na ně žádné zákony, a oni tak nemají nárok na uznání své kultury nebo alespoň školy. "No comment," komentoval postavení Rusínů na Ukrajině poslanec Pavel Dostál. Podivil se i nad tím, že Rusíni nejsou uznávaní, přestože se Ukrajinci sami chlubí kvalitou svých zákonů o dodržování lidských práv. MfD 7/6'97

Od 1. 6. 1997 je umožněno občanům ČR nahlédnout do svazků, které na ně vedla StB. Bližší informace obdržíte na pražském telefonním čísle (02) 37 20 59.

Obchodní most usnadní cestu do Kanady

Tuzemským podnikatelům, kteří hledají své obchodní partnery za hranicemi vlasti, nyní nabízí nové možnosti Kanada. Podnikatelské kontakty tu mohou navázat v rámci programu Obchodní mosty, který financuje Kanadská agentura pro mezinárodní rozvoj a u nás řídí organizace kanadské vlády pro poskytování ekonomické podpory v zahraničí CESO. O účast v programu mohou zažádat všechny domácí firmy bez ohledu na velikost a své zaměření. Zájemci musí pouze vyplnit dotazník, který bude do čtrnácti dnů zveřejněn na Internetu na stránce kanadské ambasády. Dále pro ně bude připravena podrobná žádost a další potřebné materiály. Podle těchto dokumentů bude společností CESO vybrán potenciální partner a obě strany budou navzájem představeny. Přijemným zpestřením celé akce bude cesta za novým partnerem do Kanady, kde by se měly obě strany poznat a vyříkat své podnikatelské záměry. Pokud naleznou společnou řeč, podívají na oplátku podnikatelé z Kanady k nám. Až poté bude uzavřena konečná dohoda. Pro společnosti zařazené do programu budou služby poskytovány zdarma, v případě cesty do Kanady bude uhrazena i podstatná část pobytových nákladů, menší firmy mohou počítat i s příspěvkem na cestu. Provizi bude třeba zaplatit v případě úspěšného vzniku obchodního vztahu. Podle průzkumů potřeb současného kanadského trhu by měly mít zpočátku největší šanci uspět zejména společnosti z oblasti stavebnictví, potravinářství, zpracování dřeva a výroby zdravotnických přístrojů. MfD 16/6'97 (ČTI, dra)

JOINING THE PARADE

zahraniční názor

Košický primátor prezidentem?

Primátor Košic Rudolf Schuster nedávno veřejně označil nepřizvání Slovenska do NATO a Evropské unie za „opravdový neúspěch".

PRAVDA

Dokonce přirovnal současnou pozici země ke stavu, ve kterém se nacházela ČSR v roce 1947, když na nátlak SSSR odmítla Marshallův plán. A tomuto názoru je nezbytné věnovat zvýšenou pozornost, neboť Schusterův hlas má „jistou" váhu v koridorech vládní moci a i v opozičních kruzích, píše slovenský levicový deník Pravda.

Část opozice se totiž netají ochotou podpořit kandidaturu Schustera na post prezidenta republiky a on je za jistých okolností ochoten tuto nabídku přijmout. Proto je více než zřejmé, že dobře vážil každé slovo, uvádí list. MfD 24/7'97

Na stopě Jantarové komnaty

PŘÍBRAM. Známý hledač pokladů Josef Mužík se domnívá, že proslulá Jantarová komnata by mohla být ukryta na Šumavě. Dokládá to kromě jiného i výpovědí dosud žijícího vojáka wehrmachtu, který za války řídil auta převážející komnatu z Královce na Šumavu. Řidič, obávající se o svůj život, je nyní podle Mužíka v hotelu Orlík na Vystrkově v okrese Příbram. Jantarová komnata – jantarové obložení sálu paláce v ruském Carském Selu – byla převezena nacisty do okupovaného Královce a potom zmizela beze stopy.

Výňatky z projevu Madeleine Albrightové v Praze:

Neutíkáte ze špatné čtvrti

První dáma diplomacie světové supervelmoci číslo jedna Madeleine Allbrightová

...Chci říci všem národům, jež touží po vstupu do NATO: Uvažujte, proč jsme pozvali Českou republiku. Není to proto, že by Češi byli nějak evropštější než ortodoxní nebo muslimské národy na východě a jihu. Na tento druh uvažování nemáme trpělivost. Není to proto, že Praha leží na západ od Vídně. Není to ani kvůli předválečné demokratické tradici.

Ve skutečnosti byla Česká republika pozvána do NATO pro svoje činy v průběhu uplynulých sedmi let. Už brzy se jiní k vám přidají a vy se k nám musíte přidat, abychom jim pomohli.

Víte, že úsilí o vstup do NATO neznamená závody v útěku ze špatné čtvrti. Je to úsilí proměnit čtvrť ve prospěch všech.

To je důvod, proč oceňujeme podporu ze strany České republiky smlouvě mezi NATO a Ruskem a vaše uznání, že Rusko musí být částí jednotné a svobodné Evropy. Jak řekl prezident Havel, v této epoše se nemůžeme - jako národy - dělit podle toho, kdo byli v minulosti vítězové a poražení...

... Před padesáti lety Stalin řekl v Moskvě Janu Masarykovi, že Československo se nesmí zúčastnit na Marshallově plánu, třebaže to bylo v jeho národním zájmu. Po návratu do Prahy Masaryk řekl mému otci, svému vedoucího kanceláře, že v tom okamžiku pochopil, že ho zaměstnává vláda, která už není nad svou zemí suverénní.

Brzy nato se komunisté Prahy zmocnili. Tento převrat vyhnal mé rodiče i mne podruhé z této země. A víc než kterákoli jiná jednotlivá událost tento převrat oslabil Ameriku a západní Evropu, takže se ukázala potřeba Atlantické aliance. Takže tato událost, která vyvrhla moji rodinu z Prahy a vás do temnoty, také pomohla vytvořit Alianci, která mne sem vrátila a vás vrátila do středu Evropy.

Dnes nemá Západ žádné pevné východní hranice. Každý demokratický národ, který usiluje o spolupráci na globálním systému, jenž budujeme a je schopen pro to učinit všechno, bude mít veškerou americkou pomoc k nalezení správné cesty. Nyní budeme mít i vaši pomoc a váš příklad.

Pražané, občané České republiky: před padesáti lety se naše cesty rozešly. Avšak události tohoto týdne znovu spojily naše cesty. Jsme nyní díky vizi našeho prezidenta Billa Clintona a odvaze vašeho lidu spojeni ve společné věci. Brzy budeme spojeni ve společné alianci. A už nikdy nebudeme rozděleni.

Byli jste láskou mých rodičů. Jste zemí mého zrodu. A nyní vy a já, můj národ a váš, budeme společně budovat a bránit novou Evropu. Bůh vám žehnej... MfD 25/7'97

Kanadské Listy

INDEPENDENT MONTHLY
IN CZECH LANGUAGE

Publisher and Editor: Mirko Janeček.
Tel. /905/ 278-4116.

Články, objednávky inserátů, opravy adres a předplatné lze poslat na:
"Kanadské Listy", 388 Atwater Ave., Mississauga, Ont. L5G 2A3, Kanada.

Předplatné na 1 rok:

Kanada ...	*$ 19:00*
USA, jako tiskopis ...	*$ 22:00*
zámoří, jako tiskopis ...	*$ 24:00*
USA, letecky ...	*$ 28:00*
zámoří, letecky ...	*$ 34:00*

Čtenářům v České republice: Dobrovolné předplatné lze zaslat na: Pavel Svoboda, Na Vyhlídce 175, 252 63 Roztoky u Prahy.

BUDE VÁS ZAJÍMAT

50 LET KNĚŽSTVÍ OTCE BERNÁČKA

1. března 1997 vzpomněli jsme s Otcem Antoninem Bernáčkem, rodákem z Frýdku-Místku, jeho radostného jubilea: 50 let kněžství. Theologické studium, které O. Bernáček započal v roce 1936 v Paříži, bylo přerušeno válkou. V září '39 se dobrovolně přihlásil do nově vznikající čs. armády ve Francii. Ze vzpomínkové knihy *«Ve válečné aréně»*, v níž popisuje léta 1939 až 1945, poznáváme vedle odvahy k obětem v boji za svobodu vlasti i jeho evangelizační práci v naší armádě. Ve studiu teologie pokračoval v Olomouci, kde byl jeho profesorem František kardinál Tomášek; s ním ho pojilo po dlouhá desetiletí přátelství a snažil se mu po celou dobu komunistického útlaku všestranně pomáhat. Brzy po komunistickém puči, již v březnu 1948 byl O. Bernáček vyslýchán policií a aby unikl vězení, odešel přes Německo a Francii do Ameriky, do Nebrasky.

Podle svého velkého osobního vzoru, kterým byl pro O. Bernáčka apoštol národů sv. Pavel, dokázal jít vždy tam, kde ho bylo nejvíce zapotřebí. Tak tomu bylo v r. 1950, kdy odešel z USA do Kanady, a později ještě mnohokrát. Opouštěl prosperující, kněžími zajištěné farnosti, a odcházel tam, kde byl nedostatek duchovních a kde bylo zapotřebí reorganizace české katolické misie. V roce 1960 byl povolán do Švýcarska, kde nebyl žádný český kněz. Posrpnoví čeští emigranti poznali obětavost O. Bernáčka, který byl schopen jezdit z jednoho konce Švýcarska na druhý, aby svým krajanům zajišťoval možnost účasti na české mši svaté a možnost zpovědi. A nejen to, on nás osobně vyhledával jak v našich bydlištích, tak na našich pracovištích, aby nám dodával odvahu při těžkých začátcích v cizině. Když v r. 1970 bylo ve Švýcarsku dosti českých a slovenských kněží, odešel na několik roků posílit českou duchovní službu v Paříži. V roce 1990 na pozvání kardinála Tomáška se vrátil O. Bernáček do vlasti. 11.5.1997 O. Bernáček při slavné mši sv. v Metylovicích za účasti biskupa Lobkowicze děkoval za milost kněžského povolání. Při této příležitosti chceme my poděkovat za příklad života z víry a obětavé duchovní služby, jak jsme je poznali u Otce Bernáčka. S vděčností vzpomínají a Boží pomoc Otci Antoninovi vyprošují *čeští exulanti.*

Helena Zajícová-Bittnerová

V nejhorších červencových vedrech přišli manželé Mimrovi z Etobicoke /Marie, roz. Štýrská, z Dašic a Zdeněk z Pardubic/ na spásný nápad: přijeli se ochladit k jezeru Ontário v Port Credit. Pokud by někdo tvrdil, že Zdeněk oslavil 80. narozeniny, nevěříme tomu.. Jinak je na místě připomenout, že vedle práce v Sokole a v Kampeličce, byl Zdeněk v kritickém období také předsedou MMI /Masarykova Institutu/.

Cikán Fero si koupil Škodu Felicii. Vyrazil na první jízdu a píchl kolo. S nadávkami vylezl ven a pustil se do výměny. V okamžiku, kdy kolo sundal, šel kolem jiný Cikán, který ze země zvedl kámen, běžel k autu a rozbil přední sklo. „Dobre robiš. Ty ber kolo, já rádio a utekajme," zaval na šokovaného Fera.

Pražští strážníci se budou učit jazyky

Praha (dký) - Městští strážníci v Praze se budou zdokonalovat ve svých jazykových znalostech. Pražská informační služba totiž připravila pro zhruba čtyřicet z nich, kteří slouží v centru metropole, jazykové kursy navíc spojené s výukou o hlavním městě. Strážníci by měli být připraveni lépe vyhovět turistům už před začátkem letošní turistické sezony. MFD 7/6'97

ZE ŽIVOTA KRAJANŮ

"Pan šéf" Tomáš Baťa oslaví "83" přesně 17.9.t.r.—Přílety větších skupin cikánů do Toronta /v ČR jim říkají Romové/ se dostaly na první stránky všech novin a do TV. Žádají o azyl a jako hlavní důvod uvádějí dikriminaci českou vládou a ohrožování tzv.skiny. Několik skupin se jich po několika dnech zas vrátilo do ČR, protože nedostali okamžitě peníze a domky, jak očekávali. Bylo mezi nimi několik žen v osmém měsíci těhotenství. Je pravděpodobné, že Kanada obnoví návštěvní visa.--"Pražské noviny" měly článek "Jsem prostě Jelínek", s podtitulkem "O muži, který nerad prohrává". Pracuje v Praze pro známou firmu Deloitte-Touche /telekomunikace, energetika/.—Kanada má dát Šumperku 2 miliony dolarů na podporu cestovního ruchu a trhu s byty.—"MFD" přinesla článek o českých hercích v Torontě a o Hospodě u Vlastičky, pod názvem "Když Vašek Klausů hrál slouhu France...".--Kan. občan Jaromír Smrčka navštívil rodnou Roudnici n.L. a v dopise redakci "MFD" napsal, že by nechtěl, aby ČR kopírovala /i s kan. finanční pomocí/ kanadský vězeňský systém, "kde zločinec má víc práv než jeho oběť a věznice jsou rekreačními zařízeními s tělocvičnami, barevnou televizí a možností studovat vysokou školu!" Dodal, že byl šokován nápisem na jednom obchodě v Roudnici: "Božena's ladies´ hair styling".--Ludmila Lesáková žila 15 let v Calgary, kde založila s manželem mateřskou školu Alberta Roses, s tzv. barevnou angličtinou. Dnes jsou tyto její školy v Ostravě, v Brně a v Praze. Děti "barevnou angličtinu" prý milují.--R. Schuster se v knize "Ultimátum", 500 stran, "strefil" do M. Šuchmy a A. Wagnera. Oba se pokusili narušit autorovu autogramiádu v Praze. Tím spíš se kniha stala zajímavější..—P. Peňáz provedl prof. J. Havelku z Londonu historickým Žďárem n.S. Oběd měli v místní Šatlavě. Prof. Havelka podepisoval pak svou první knížku vydanou v ČR: "Tesknice a zvukomalby". O něco později bylo město poctěno návštěvou plk. J. Svatoně s chotí a dcerou Aničkou.--L. Zemanová-Spálená vydala v ČR pohádkovou knížku "První rudý list javoru". Žije v Calgary.—10.5.1934 vyšlo v Montreálu první číslo týdeníku "Nová Vlast-The New Country", za redakce M. Dudáka a S. Zubera.--Dívčí sbor "Kantiléna", E. Vohralíková, Cejpova 414, 500 09 Hradec Králové, v počtu 40ti, bude na severoam. kontinentu od 24.11. do 7.12.97. Hledají kontakty, sponzory pro koncerty, pomoc při dopravě, ubytování a občerstvení.—M. Drozd vyhrál plavecký maraton na kan. jezeru.--Chrpy pěstuje Stan Dreveny, 1361 Kenmuir Ave., Mississauga. Tel./905/ 274-6700.--Moravský soubor "Hradišťánek", 39 dětí do 16ti let, měl úspěch na festivalu v Quebeku.--MVDr. Vlad. Dvořák z Candiac, Que. studoval veterinu v Brně s dnešním ředitelem Kladrub n.L., MVDr. N. Zálišem.--Ve Winnipegu, Man. vychází krajanský bulletin "Pramen", který rediguje Fr. Hlubuček s přáteli.--V Edmontonu, Alta. zemřel 10.5. krajan Josef Vrba. Nar. se 25.5. 1921.--Ve Vancouveru odešel na věčnost Dimitry Smejkal, 75.--Milan Janeček representoval "KL" na Mez. film. festivalu v Torontě.--6x za rok vychází v Torontě věstník Kan. župy sokolské, pod názvem "Kanadský Sokol". Poslední číslo mělo 8 stran, s bohatým obsahem. Rediguje neúnavný Jan Waldauf.--John Finlay, MP, podpořil naši snahu o známku s Wallenbergem, který byl popraven NKVD v červenci 1947 a stal se in memoriam čestným občanem Kanady v pros. 1983.--Hledá se por. Fr. Kota.

Zlatým hřebem našeho letošního setkání na Masaryktownu ve Scarboro bylo vystoupení Varmužovy cimbálové kapely z Mistřína na moravském Slovácku. Bylo jich jen 8, ale rozproudili krev všem posluchačům. Přišla se na ně podívat i paní Dana Varmužová z Toronta, na obrázku v tmavých brýlích.

Kdo přišel na nápad přestěhovat slovenskou katolickou farnost sv. Cyrila a Metoda z Toronta do Mississaugy, má velké zásluhy a viděl do budoucna. Na fotografii je duchovní správce farnosti Otec Bernard Mišovič, S.J. se svými pomocníky. Ve farní radě jsou Emil Jursa, Mary Bajus, Štefan Slovák, Ján Grajcar, Miro Letko, Olga Dobiš. Organisti jsou P. Mokrý a J. Gombita. Adresa kostela: 5255 Thornwood Drive, Mississauga, Ont. L4Z 3J3. Tel.: /905/ 712-1200, Fax: /905/ 712-0974.

Letošní náš festival na Masaryktownu /oficielně nazvaný Český a Slovenský Den Kanady/, byl jako obvykle obohacen vystoupením Sokolů. Nechyběli ani tři sokolští "muškетýři" Jan Waldauf, Zdeněk Mimra a Josef Čermák.

Rev. John Fecko je duchovním Otcem krajanské katedrály Přeměnění Páně, 10350 Woodbine Ave, Markham, Ont. L6C 1H9. Tel./905/ 887-9037. Chodí tam hlavně krajané z vých. Slovenska. Katedrála je populárním cílem turistů.

Z České republiky

V Rožnově p. Radhoštěm se sešli: "pan šéf" Tomáš Baťa /vpravo/ a senátor za Valašské Meziříčí a okolí Vladimír Oplt, jinak lesní inž. Když jsme se novopečenému p. senátorovi zmínili o lesním inž. J. Brennerovi v Pramenech u Mariánských Lázních, který objevil "studánku věčného mládí", odpověděl sen. Oplt takto: "Na žádné zázraky nevěřím. Znám recept zcela zaručený: je jím způsob života, sport a nesutálý pohyb. Myslím, že "pan šéf" je toho živým dokladem. "Oba muži při setkání hovořili o možnosti najít na Baťových pozemcích prostor pro Valašskou lesní školu, hlavně někde u vody..

Podle očitých svědků rychlík minul limuzínu prez. Havla jen o několik metrů /viz článek níže/. Několik členů ochranky bylo propuštěno pro nedbalost. —V Brně zemřel spisovatel Jaromír Tomeček, 90. --O. Dostál z Brna byl na výstavě "Rudolf II." v Praze. Průvodci nemluvili česky. --Býv. muklové mají dostat přes obecní úřady 625 Kč za každý měsíc věznění. --Prase sedláka M. Malínka v Černovíru u Olomouce se při záplavách udrželo plaváním nad vodou po celých 36 hodin. Je to asi světový rekord. Tisk komentoval: "Činík má nejhorší za sebou a jistě se ve zdraví dožije vánoční zabíjačky". —V Rájecké Lesné na Slovensku udivuje turisty ze dřeva vyřezávaný Bethlehem, na kterém pracoval 15 let mistr J. Pekár. --Baťa otevřel rychloopravárnu obuvi také v Ostravě. —Pražský primátor Koukal řekl o taxikářích, že jsou zloději. Jejich sdružení protestovalo. --Hra o "Eskymo" Welzlovi "Ten, co sežral medvěda" se dostala z jeviště na TV č. 1. Filatelisté se přimlouvají, aby česká poštovní správa vydala jeho známku. --Plk. K. Bednařík z Holešova má pochyby o tom, že F. Foukal / označený v "Hyenách" za konfidenta/ někoho zradil. Připouští však, že Gestapo mělo mezi partyzány na Moravě agenty a že Foukal byl ctižádostivý. --Prez. Havel se prvně účastnil "Jáchymovského pekla". Sešlo se víc pol. vězňů, než kdykoliv před tím. Měl sloužil nestárnoucí Vít Tajovský. --Gangy lupičů okrádají turisty už ve vlacích cestou z Chebu do Prahy. Jen v červnu bylo postiženo 25 cizích turistů, hlavně z USA, kteří nastoupili na vlak z Dortmundu. —Skupina rómů byla během povodní ubytována v zákl. škole ve Slezské Ostravě. Zdevastovali ji. --Důvěra občanů v cestovní kanceláře je značně otřesena. Už asi tucet vyhlásilo úpadek a majitelé zmizeli. --Také v Pardubicích řádí gang zlodějů, kteří postávají na stanicích trolejbusů. --Min. zahraničí snižuje počty ambasád a konzulátů v zahraničí a odvolává personál z jiných. -- Na žebříčku popularity nejvíc utrpěl J. Lux, šéf lidovců. Hledá příčinu. Na třech prvních místech jsou soc. demokraté, v čele s P. Buzkovou. --Skoro polovina občanů se staví za brzké volby do parlamentu. —Franc. jednotka rychlého nasazení vydala v Olomouci každý den půl milionu litrů pitné vody. Poslal je president Chirac, po rozhovoru s Klausem. --Žebráci z Bulharska a z Rumunska zneužívají možnosti být v ČR nejvýše měsíc. Nové zákony pro cizince uznávají jen přechodný nebo trvalý pobyt. --Čs. ústav zahraniční vydal seznam předsedů klubů a výborů českého parlamentu a senátu. --Jedině v Izraeli se naši krajané nedělí na Čechy a Slováky. Jsou to prostě Židé z Československa i podle úřední statistiky. --Atraktivní pro turisty je vinařská vesnice Šatov, na rakouské hranici. --Spor o zánek a oboru v Cholticích u Pardubic se vleče přes 5 let. Dědické právo uplatňuje B. Thun. — Dirigent Mácal skončil s Českou filharmonií. Nahradí ho V. Ashkenazy. --V Rožnově p. R. zemřel známý evang. farář Bedřich Tregl, 84. Působil 9 let v Horní Čermné. --V Praze byl pohřben spisovatel a diplomat Ivo Fleischmann, 76. Zemřel v Paříži, kam odjel v r. 68. - Miloš Forman byl v K. Varech. Na film. festivalu. -- Na Velehradě se objímal p. kard. Vlk s evang. synodním seniorem P. Smetanou. - -Pavel a Denisa z hotelu "Praha" si koupili Dodge z r. 1990 a cestují po Kanadě. --V ČR je 10 obcí se jménem Čermná. Představitelé sedmi se nedávno sešlo v Horní Čermné. -- V českém senátu jsou 4 Svobodové. Každý senátor má na 33.000 Kč za měsíc. -- Také TIP TOUR v Klatovech zkrachovala a majitel zmizel. --Vyšla knížka faktů "Pelhřimov a totalita", 38 stran. V nákl. "U Jakuba".

Zkoumá se míra zavinění konkrétních osob, které ohrozily bezpečnost hlavy státu

Policista údajně vlak neviděl

"MFD", 17. 7.

PRAHA - **Policista, který vydal pokyn k tomu, aby limuzína s prezidentem Václavem Havlem a další doprovodné vozy projely uzavřeným železničním přejezdem v Ústí nad Orlicí, nemohl i při sebelepší znalosti místních poměrů vědět a vidět, že nehrozí nebezpečí srážky s vlakem.**

Podle přednosty místní železniční stanice Pavla Říhy totiž mohl vidět pouze stojící rychlík, který však zakrýval výhled na blížící se nákladní vlak.

Říha včera vysvětlil, že policista měl výhled maximálně na vzdálenost sto metrů, zatímco brzdná dráha nákladního vlaku, který projel přejezdem vzápětí po ***prezidentově koloně, je několikanásobně delší.***

Po uzavření přejezdu jím nejprve projel zleva rychlík z České Třebové na Prahu, který se zastavil v nedaleké stanici. V blízkosti přejezdu, jímž projížděla kolona vozů s prezidentem při jeho návštěvě záplavami postižených míst, tedy stál ve stanici rychlík, který zakrýval nákladní vlak přijíždějící z opačného směru. „Stojící vlak znemožnil výhled... a i když policista mohl vidět do zastávky, nemohl zpozorovat nákladní vlak jedoucí po vzdálenější koleji," tvrdí Říha s tím, že policista mohl z jízdních řádů vědět jedině o rychlíku.

Rychlá kola, prostě JAWA

Jedním z nejvýznamnějších pražských podniků, který navíc psal i dějiny československého motoristického sportu, se ve dvacátých a třicátých letech stala továrna na výrobu motocyklů JAWA. Dokládají to četné obchodní úspěchy i sportovní vavříny, např. jen v letech 1936-1937 se JAWA mohla pochlubit kromě více než 45 tisíců prodaných motocyklů i řadou sportovních trofejí: třináctí zlatými medailemi z různých motocyklových závodů a soutěží, dvěma druhými místy národního týmu na mezinárodní Šestidenní soutěži, třemi Zlatými přilbami z Pardubic a dvěma z německých plochodrážních okruhů... - Vznik i existenci úspěšného a prosperujícího podniku přitom vlastně ovlivnila souhra šťastných náhod.

Zakladatel České zbrojovky (ČZ) **FRANTIŠEK JANEČEK** původně neměl k technickým oborům nejvřelejší vztah, chtěl se stát lékařem. Jeho otec, ač sedlák, značně technicky ambiciózní, o tom ale nechtěl slyšet. Pokud chtěl František studovat na vysoké škole, přicházela v úvahu jedině pražská technika. Mladík na otcovu volbu nakonec s těžkým srdcem přistoupil - a pravděpodobně udělal dobře.

Mládí vynálezce Janečka

Po obhájení diplomu strojního inženýra a promoci nastoupil ing. Janeček v továrně Emila Kolbena. Osvědčil se, a tak byl již ve třiadvaceti letech poslán do Holandska, kde řídil výstavbu závodu na výrobu dynamoelektrických strojů. Po dokončení továrny se na nějaký čas stal i jejím ředitelem, přibližně v té době přihlásil i svůj první vynález. V roce 1905 se vrátil do Prahy, ale v Kolbence už dlouho nezůstal. Výnosy z několika patentů mu umožnily dále vynalézat, a navíc sbírat zkušenosti pro příští práci v různých evropských podnicích. Není bez zajímavosti, že se ing. Janeček mj. zabýval i problematikou ozvučování filmů. Jako mnoha jiným, i jemu ale na čtyři roky další plány přerušila první světová válka.

Na počátku byly kulomety

Po vyhlášení samostatnosti Československa ing. Janeček působil v Mnichově Hradišti, jeho malá továrnička Česká zbrojovka (ČZ) se specializovala na úpravu rakousko-uherských kulometů pro československou armádu. Nevyhovující prostory přiměly ale ing. Janečka již v roce 1922 zakoupit továrnu na výrobu obuvi v bývalé hospodě v Praze-Pankráci. Na zelené lišce, kam po další adaptaci přenesl svoji výrobu. Na sklonku dvacátých let ale kulomety nebyly dobrým obchodním artiklem, a tak stál Janečkův podnik před dilematem jak pozměnit nebo rozšířit svůj výrobní program. Další šťastnou náhodou v historii později legendárního závodu JAWA padla volba na motocykly.

Jak vznikla značka JAWA

Nadšení i dobrá vůle byly, chyběly ale zkušenosti. Proto se ing. Janeček rozhodl koupit licenci německé firmy Wanderer ze Saské Kamenice (Chemnitz), včetně rozpracovaných součástek i výrobní linky. Nová značka JAWA, složená z prvních písmen jmen JAneček a WAnderer, byla na světě. Licenční výroba ale obchodně nesplňovala očekávání, především pro svou složitost a potřebné finanční náklady. První typ nového motocyklu, nazývaný »Rumpál«, jen těžko konkuroval dováženým značkám. Obrat k lepšímu nastal až poté, co do podniku nastoupil anglický konstruktér a závodník G. W. Patchett. Firma zvolila jedinou schůdnou cestu: orientovala se na výrobu lidových a tedy i cenově dostupných motocyklů. Jednoduchá koncepce stroje s anglickým motorem Villiers o obsahu 175 cm³ znamenala vítězství nad konkurenčním importním zbožím i prudký rozmach nejen továrny, ale i motorismu u nás vůbec. V roce 1936 dokončil šéfkonstruktér firmy slavnou JAWU »Robot« o obsahu dvoutaktního motoru 98,8 cm³.

Nejen po dvou, i po čtyřech

Krátce před druhou světovou válkou zahájila JAWA v odštěpném závodě v Týnci nad Sázavou i výrobu automobilů. Od roku 1934 se datuje produkce licenčního vozu DKW (JAWA 700), další typ, JAWA Minor, byl úspěšný na řadě závodů a soutěží, obstál i v slavné Rallye Monte Carlo. Výrobu automobilů v JAWĚ ukončila druhá světová válka, v továrně ale zůstalo rozpracováno 8500 motocyklů a 706 automobilů, nehledě na skladové zásoby součástek a dílů. Během okupace nalezly úkryt ve stodolách a zrušených hospodách v okolí Prahy. - František Janeček zemřel 4. června 1941, osvobození Československa a dalších úspěchů své firmy se už nedožil.

Za zády okupantů

V průběhu okupace se v JAWĚ pracovalo pod dohledem nacistických komisařů, kteří přebírali zakázky pro frontu. V pobočné opravně, zvané JAWA služba, se ale už tehdy pracovalo na vývoji strojů, které nás po válce měly proslavit ve světě. Vznikla i tajná konstrukční kancelář, pod vedením ing. Vykoukala vyvíjející nové automobily, tým J. Jozífa připravoval prototypy motocyklů o obsahu 250 a 350 cm³. Aniž to naciste tušili, vyráběly se za jejich zády už i jednotlivé díly a součásti. Není bez zajímavosti, že za celou okupaci se v pracovním kolektivu nenašel jediný udavač. V průběhu války vzniklo celkem pět prototypů automobilů JAWA, poslední z nich byl po osvobození zařazen do sériové výroby. Nevyráběl se ale v JAWĚ, ale v Leteckých závodech. JAWA měla nadále produkovat výhradně motocykly.

Jedinečný obchodní artikl

Cestovní dvěstěpadesátka JAWA »Pérák« (přezdívaná tak podle teleskopických tlumičů předního i zadního kola), na níž J. Jozíf uplatnil hned šest patentů, se po válce na světovém trhu stala opravdovým hitem. Na mezinárodní výstavě v Paříži roku 1946 vzbudila velkou senzaci. Její úspěch znamenal pro již znárodněnou JAWU produkci více než šedesáti tisíc motocyklů ročně, v polovině padesátých let byla výroba rozšířena o motocykly s objemem motoru 125, 150, 175, 250 a 350 cm³. Vznikl i malý motocykl Pionýr, jehož výroba byla převedena do Považské Bystrice. V šedesátých letech ale došlo k útlumu motocyklové výroby, základní závod JAWA n. p. na Pankráci byl předán ČKD Polovodiče a výroba se přenesla do Týnce nad Sázavou. Toto rozhodnutí nahrálo Japoncům, kteří po naší JAWĚ ovládli světové trhy i závodní okruhy, ač mnohé vavříny stále ještě sklízeli naši legendární motocykloví reprezentanti FRANTIŠEK ŠŤASTNÝ a GUSTAV HAVEL.

Z původního závodu JAWA v Praze 4 na Pankráci je dnes zachována jen nějakdejší ředitelská budova s pamětní deskou ve vestibulu, která připomíná slávu minulých desetiletí. ZDENEK EDL

Švýcarsko za II. světové války

Velká kampaň, rozvířená americkým senátorem di Amato, světovým židovským kongresem a nejnověji raportem sekretáře amerického obchodu Stuarda Eizenstata snaží se po více než 50ti letech dokázat, že Švýcarsko kupovalo s plným vědomím od nacistického Německa kradené zlato a umožnilo tak prodloužení druhé světové války. Další obvinění se týkají skutečnosti, že Švýcarsko odmítalo za války přijímat německé židy a vehnalo je tak do náruče jisté smrti. A konečně jsou obviňovány švýcarské banky, že odmítají vydat peníze pozůstalým po obětech holokaustu, které byly u nich deponovány. Kampaň je vedena silně emocionálně a je vítaným soustem pro bulvární tisk, který si rád na malém Švýcarsku a jeho dobré pověsti smlsne.

Je nepopiratelným faktem, že Švýcarsko kupovalo od Říšské německé banky zlato. Podle dokladů koupila Švýcarská národní banka v letech 1939 až 1945 něco přes 300 tun zlata v ceně 1,7 miliardy franků. V této částce je zahrnuto i 500 mio franků za zlato ukradené Belgii. Německé náklady na válku dosáhly ovšem podle odhadu hodnoty 1200 miliard franků. Švýcarský podíl činí tedy asi 1,5 promile - tím rozhodně nemohlo být trvání války nějak podstatně ovlivněno.

Přesto je jasné, a vyplývá to z vyjádření jak švycarských, tak německých finančníků, že Německo oceňovalo možnost vyměňovat svoje zlato za konvertibilní měnu. Byl to nepochybně jeden z důvodů, proč Švýcarsko nebylo vojensky obsazeno - a to do značné míry ospravedlňuje tento obchod. Nebyl to možná obchod příliš čestný, ale pomohl Švýcarsko zachránit v jeho svízelné situaci. Švýcaři si toho ostatně byli vědomi a tak bez velkých námitek zaplatili v roce 1946 podle rozhodnutí konference ve Washingtonu částku 250 milionů franků na obnovu zničené Evropy.

Proti obvinění, že Švýcaři nepřijímali ohrožené Židy, protestují sami švýcarští Židé. Uvádějí, že bývalá Společnost národů svolala v r. 1938 do Evianu konferenci, kde se mělo rozhodnout, jak židům pomoci. Konference se zúčastnilo 32 států - a ani jeden nebyl ochoten nějaké Židy přijmout. Bylo to jedině Švýcarsko, které jich před vypuknutím války přijalo na 28.000. Sama Amerika vrátila od svých břehů loď s 900 židovskými uprchlíky.

Méně se dnes hovoří o tom, že to byli jednotliví švýcarští úředníci, kteří na vlastní nebezpečí pomáhali ohroženým Židům přes hranice a byli za to trestáni. V Maďarsku zachránili úředníci švýcarského vyslanectví 32.000 ohrožených Židů tím, že jim vystavili falešné doklady anebo je přímo ukrývali. Zásluhu o to měli Karl a Gertrude Lutzovi. Friedrich Born a Raul Wallenberg, ve Švýcarsku byl dodatečně omilostněn policejní ředitel ze St. Gallenu Paul Gruninger.

Švýcarsku se dokonce vyčítá, že zachovávalo „nemorální" neutralitu. Byla to právě ona neutralita, která pomáhala zachraňovat uprchlé zajatce, která umožnila práci Červeného kříže. Po válce se vedoucí osobnosti spojenců - Churchil, de Gaule, generál MacArthur - vyjádřily pochvalně o pomoci a zprostředkovatelských diplomatických službách, které jim neutrální Švýcarsko poskytlo.

Švýcarská vláda měla v kritických letech jedinou snahu, jediný cíl: uchránit Švýcarsko před zatažením do války. Jednala pod velkým tlakem, volila možná ne ty nejlepší prostředky, ale její úsilí bylo nakonec úspěšné. Švýcarská neutralita, švýcarská osvědčená demokracie byla zachráněna.

Jako poněkud méně chvályhodné je třeba označit jednání švýcarských bank, které se vytrvale zdráhaly vydat pozůstalým po obětech holokaustu uložené peníze. Staré úsloví říká, že peníze nepáchnou, a dnes je třeba přidat, že peníze neznají pojem morálky. Takové jednání nemají ovšem tak solidní instituce jako švýcarské banky zapotřebí. Je sice pravda, že formální záležitosti těchto vkladů byly značně nejasné - chyběly doklady, vklady byly často ukládány přes třetí osoby, nebyla známa konta a často ani banka. Přesto měly banky projevit více pochopení - dnešní fondy znamenají jen opožděné pokání.

Jako lidé, kteří těžké chvíle Švýcarska nezažili, kteří ale ve vlastních těžkých dobách byli ve Švýcarsku ochotně přijati, nemůžeme se k osočovací kampani připojit, ale musíme ji odsoudit. Je to kampaň nespravedlivá vůči malé zemi, která už mnohokrát dokázala - vezměme třeba jen Červený kříž - že pro ni humanita není prázdným slovem.

„Zpravodaj"

O LETCÍCH

Kronikář čs. letců v zahraničí, John Sigmund, nám sdělil, že 8. 6. 1997 zemřel náhle ve Whitecloud House, Park Rd., Tring, Herts., v Anglii, záp. letec a významný podnikatel Stanislav Vydra, známý jako Victor Kent. Byl pohřben v Brookwoodu 17.7. Bylo mu 81 let. Narodil se 11.11.1915 ve Světlé n. Sázavou a byl napřed navigátor u čs. 311. perutě, pod č. 102531. Přežil havárku Blenheimu v moři. Pak se dostal do zpravod. oddělení pro vyhodnocování let. snímků a stal se z něho takový expert, zvláště při hledání odpalovacích ramp pro něm. rakety V1 a V2, že to dělal až do konce války. Navíc objevil, že na bárkách na něm. kanálech se vozí součásti ponorek, ač byly kamuflovány jako rybářské bárky. V r. 1947 se Vydra vrátil do Anglie a přijal jméno Kent. Ve svých pamětech se zmínil, že byl v sov. internaci v r. 39 a málem přišel o život v Katynu /se Studeným a K. Lančíkem/.

Re Gen. J. Berousky: Námitka, že nebyl formálně v RAF, když přišel o život v květnu 42 v Severním moři a proto nemíže mít pomníček v Brookwoodu, padá, protože tam mají dnes pomníčky býv. pěšáci, novináři/Josten/, dělostřelci atd. Jen těch 1.000 liber je moc.. — Nejlepší studii o účasti našich letců v invázi r. 44 napsal Jiří Rajlich. Rádi pošleme vážným zájemcům fotokopii. — 18.5.97 se v Caledon East, Ont. dožil "90" dr. Jan Gellner, DFC. V "Let." o něm vyšel článek "Legenda" z pera historika Fr. Srpa. — 7.7. zemřel v Praze Robert Barton /piv. Ústerreicher/, 78, od 311. Byl Irvingovým navigátorem. Při rozloučení bylo 6 záp. letců, včetně Bachúrka, Loma, Vyhnise a Müllera. — Od J. Rodovské z CA. jsme dostali úhlednou knížku "Jihočeský letec Jiří Manák", 83. Přežil německé zajetí jako JAMES MANAK. Zemřel 29.12.1992 v Praze. — 30 vál. veteránů-letců se sešlo v Jindřichově Hradci k 50. výročí konce WW2. — Z Prahy se ozval Ing. Karel Víšek, Křenická 7, 100 00 Praha 10 a sdělil nám, že urna s popelem gen. K. Janouška je uložena v hrobě rodiny Víškovy, pod číslem 333 na libeňském hřbitově na Korábě a leží na něm stále stuhy v národních barvách a květiny. Poslal nám také článek a foto z 26.10.96, kdy se u hrobu konala pietní vzpomínka k 25. výročí jeho smrti za účasti jeho válečných kamarádů, zástupců MO a za přítomnosti libeňského starosty Mgr. V. Vomáčky. Hrob udržuje paní H. Fenclová-Nekolová a její dcera M. Křenková. Jméno gen. K. Janouška je na náhrobku uvedeno. Tímto sdělením opravujeme zprávu, kterou nám poslala paní Sladkovská. — Článek o bohaté let. kariéře Stanislava Krejčíka /Calgary/ z pera Fr. Srpa v "Letectví" měl název "Kolínské reministence". Autor medajlonu objevil také, že Stan absolvoval Lesní školu, kterou vedl prof. A. B. Svojsík. — V Libni byla úspěšná výstava "Naši váleční letci", v pozadí byli pracanti Ing. K. Víšek, Zd. Plíhal a L. Dolejší. — Pietní vzpomínka na 3 čs. letce/Fr. Bulis, Jar. Slabý a Jar. Kudláček/ se konala 25.6. v Chrudimi, kde se narodili. Přítomen byl i gen. Fr. Peřina s paní. Promluvil Dalimil Matus, piv. resident Austrálie. — Ing. Fr. Fořt sestavil článek "LVA-Let. Voj. Akademie Hradec Králové". Zachytil i pohnutá 50. léta a generála Fr. Rydla. — Schůzky letců k 55. výročí ustavení Čs. wingu v Anglii se zúčastnili mj. gen. K. Mrázek a gen. S. Hlučka. — "Aero Revue" měla článek o vynikajícím americkém válečném letci Novotném, který se narodil z českých rodičů v Toledo, Ohio. Létal nad Itálií. — Jan Rail nám poslal životopis Vladimíra Šponara, nar. 6.1.1915 v Ostrově u Vys. Mýta. /Podle jiných pramenů se narodil v Telči a byl to Vladislav./ Žije v Anglii. — Dvojice J. Rajlich a J. Sehnal napsala medajlony o J. Dygrýnovi-Ligotickém a M. J. Mansfeldovi. Do "Plastic Kits Revue". — Zajímavý byl článek Fr. Srpa o Ant. Dvořákovi, který mj. létal u angl. 501. perutě. Za války vykonal 219 operačních letů, z toho 91 sweepů nad nepřátelským územím. Dvořák žije v Roxboro v prov. Quebec. — M. Varsík popsal pohnuté válečné osudy P. Pukančíka v článku "Přežil jsem peklo na obloze". — "Plastic Kits Revue" měla článek "Život na křídlech-Václav Bergman" z pera E. Beneše. Narodil se 27.8.1915 v Domoušicích u Loun a žije v Anglii. — Plk. B. Čepelík popsal v "Českém Deníku" smutné události na Let. voj. akademii v Hradci Králové po únoru 1948. Působil tam tehdy mj. mjr. Janouch. Čepelík žije v Praze a často přednáší o svých zkušenostech ve školách. — V Praze vyšla monografie "Ladislav Sitenský". 256 stran. Postrádá příběh, ale je hodnotná. Kritici označili úvod Z. Kirschnera za upovídaný. — V kronice kanadské 418. perutě je záznam, že 12.10.44 zaútočila její Moskyta na letiště v Č. Budějovicích a v Něm. Brodě. Peruti velel W/C Ross Bannock. — Máme zdařilé fotky O. Špačka, A. Vendla, T. Karase a A. Zeleného ve Kbelích z r. 1991. — Ve školách přednáší často o letcích Zd. Linek. — Náchodský historik Jan Rail šel pěšky na 100 km v Normandii a zastavil se u hrobu Ch. P. Pickarda, DSO, DFC, v Amiens. Byl též v let. muzeu v Bruselu a skončil v Arnhemu. Měsíc před tím byl na Monte Cassinu. Napsal: "Takže stále bojuji!" — "Příběhy hrdinů neupadnou v zapomnění" byl název článku týk. se historika J. Hirschkorna z Teplic ve spolupráci s autorem "au". — Jindra Prokop /Anglie/ navštívil A. Dvořáka v Quebeku, ale do Ontária se nedostal. Daroval svému nejlepšímu příteli publikaci "Česká Odysea", kterou vydal jako soukromý tisk nedávno. Práce má 136 stran. Nejzajímavější jsou kapitoly o službě J. Prokopa u Ciz. legie v Africe. — John Sigmund má ve svém kompjútru 5 různých seznamů býv. příslušníků RAF. V ČR jich má stále žít na 140, v Anglii asi 150. — Svaz letců a spol. IKAR jsou v kasárnách poblíž letiště ve Kbelích. — Zajímavý je článek plk. V. Skály "K příchodu příslušníků HAGANY do Č. Budějovic". Vyšel v "Leteckých Listech". — V Praze zemřel Jáchym Pelnář, autor knihy "Útěk ze Saganu". — Letka franc. pilotů na typu Mirage létala na voj. letišti u Čáslavi. Naši měli MIGy 23. — Po 70ti letech se Hradec rozloučil s vojenskými letci. Asi 160 osob bylo převeleno do Staré Boleslavi.

Zdeněk Munzar, RAF č. 1889-53, sloužil za války v Anglii u čs. 311. perutě. Narodil se 27.7.1920 v Blatně u Podbořan a zemřel 3.7.1997 v Hudson Heights, Que. Historik Fr. Srp o něm napsal dokumentární článek v "Letectví". Jeho paní Molly vyslovujeme naši upřímnou soustrast.

Květen 1997: zleva-major Jedlička, historik ing. Vítězslav Řešátko /adresa: Topolská 745, 537 05 Chrudim/, a gen. Karel Mrázek, DSO, DFC.

Na populární Aviatické Pouti ve dnech 31.5. a 1.6. 97 v Pardubicích se sešla tato skupina leteckých veteránů: gen. K. Mrázek, gen. A. Šiška a plukovníci: Mikulec, Dubec, Konopický, Snídal, Tauber, Boček atd.

Čestné prohlášení

Ve jménu Otce, Syna i ducha svatého, Pán je mým svědkem plné pravdy o mém násilném a nelidském utrpení v 50-tých letech. Ve výkonu vazby a trestu jsem byl od podzimu 1948, v trestnici na Borech, od ledna 1949 až do 15. května 1950 byl uměle vyprovokovaný proces tzv. „Bory". Při vyšetřování na STB mně bylo řečeno, že kdyby se jednalo o politický případ, tak by to vyšetřovali oni, ale že vyšetřování se vede Ministerstvo spravedlnosti samo, tak oni s tím nemají nic společného. Případ vyšetřování na Borech vedl plk. Kloc společně s velitelem Borů Šafaříčkem. Z STB mne za 2 dny přivezli zpět na Bory, kde mne po převzetí bachařů dali znovu do korekce, kde jsem prožil to nejhorší utrpení, jaké snad může být. Tam jsem byl ve vyšetřovací vazbě. Denně jsem byl po ránu dobitý do krve zločinným komandem bachařů, kteří v té době ovládli celé Bory. Z mord-komanda bachařů mne Račko přerazil 2 krční obratle, vyrazil 6 zubů, jemu pomáhali v této zločinnosti bachaři: Valm, Trepka, Brabec, Šepik, Potužník a Tichý, někdy jich bylo i více. Tito měli moc a také v té době bylo mnoho vězňů ubitých k smrti. Já jsem byl dobitý, dokopaný několikráte, Račko měl na ruce omotaný řetěz a mlátil hlava nehlava. Jeden den - myslím, že to bylo 9. května po ránu po opětném násilném zbití, ležel jsem na zemi a ve dveřích zůstali státi tito dozorci a vyprávěli mezi sebou: „Dnes my máme moc, tu samou moc, co má vláda v Praze a nám nemůže nikdo poroučet." Ano, nikdo jim nemohl poroučet, a tak oni mohli tato zvěrstva a ubití vězňů k smrti provádět, neboť je nikdo nekontroloval. To se odehrávalo každý den po celou dobu, než nás odvezli k soudu. Naproti cele, kde jsem byl, nacházel se v cele Stan. Broj - poslanec. Ten mně řekl v autobusu, když nás převáželi z Plzně na Pankrác: „Jendo, tys tam křičel strašně". Já mu na to řekl: „Stando, tys tam křičel a úpěl taky." Na to mně odpověděl: „Já vím, ležel jsem dobitý na zemi a Šafaříčík do mě kopal jako do psa." Celý ten proces byl naplněn nejtěžšími vraždami, jak politickými, tak justičními.

Jako příslušník zahraničního letectva RAF prožil jsem celou válku od začátku ve Francii u stíhací groupe III/3 chasse až do konce války v Anglii a Africe. V komunistických vyhlazovacích táborech jsem prožil 17 let (203 měsíců). Z Leopoldova byl jsem propuštěn po 17 letech 25. června 1966 na rozhodnutí generálního prokurátora čj. T 504/50 pro porušení zákona v můj prospěch.

V Plzni 11. února 1993 Jan Prokop, plk. v.v.

Zapomenutí letci

Boží mlýny melou sice pomalu a jistě, jenže jde o to, aby se člověk stačil dožít chvíle, kdy je domleto. Nebezpečí z prodlení hrozí příliš často a toto je příklad z nejčerstvějších. Čeští vojáci, kteří bojovali spolu s Brity za druhé světové války, žijí v chudobě, zatímco důstojníci, kteří museli zostuzeni odejít z armády po pádu komunismu, dostali velkomyslné odškodné.

Aby bylo jasno: generálmajor Alois Šiška je stár 83 let, za války létal na bombardéru, riskoval život a nyní má - podobně jako další veteráni - důchod ve výši přibližně tisíc korun týdně. Komunističtí armádní důstojníci, kteří tuto zemi neubránili nikdy před nikým, dostávali při nuceném odchodu z armády po sametové revoluci až 120 tisíc korun. Zatímco britští veteráni nyní žalují japonskou vládu za to, že s nimi v zajetí zacházela barbarsky, byli jejich čeští spolubojovníci po válce pronásledováni ve vlastní zemi a dnes musí mnozí z nich spoléhat na charitativní pomoc z britských ostrovů. Což jsou fakta, která by nám měla přinejmenším kazit spánek - a nejen proto, že této zemi zadělávají na celoevropskou ostudu. MSP 1/7'97

LUMÍR MIKULKA

O VOJÁCÍCH

"Nár. Osvobození" vydalo zajímavý sborník "Národ se ubránil 1939-1945", 110 stran. Předmluvu napsal prez. V. Havel.--Bohumil Moravec se narodil 4.11.1913 v Protivíně. Letos tedy oslaví 84.--Na Slovensku zemřel plk. Ján Hamičár, vel. 2. parabrigády během SNP.--Shrnuli jsme všechna data o proti-tankové zbrani "Littlejohn" a podílu ing. Karla Janečka, syna "Jawaře" Fr. Janečka. Vyráběla se za války v Birminghamu a prototyp je v Kan. válečném muzeu v Ottawě. Karel Janeček se narodil 29.2.1904 v Praze a zemřel 20.3.1990 v Ottawě.--F. Wolfe z Hamiltonu nám věnoval kopii posledního čísla voj. listu "Naše Noviny", které vycházely v Anglii. Poslední číslo vyšlo v Praze, přes zákaz Reicina a mělo č. 1747. Šéfredaktorem do r. 41 byl Rudolf Nekola, po něm Rosta Kocourek. V redakci byli nebo spolupracovali mj.: Zd. Ančík, Zd. Kolařík, I. Jelínek, Š. Laner, V. Straka, A. Kubín, O. Hájek, Zd. Václavík, J. Křeček, K. Lukeš, R. Kopecký, Karel Wolf a Alois Volek.--V Hamiltonu je na návštěvě u své dcery paní Eva Komínková, která za války ve Walesu jako učitelka Eva Krouská učila české děti. Jedním ze studentů byl Joe Schlessinger.--Skupinu sedmi vyšších českých důstojníků v Camp Borden vede pplk. Jiří Pail z Brna.--Skladník z úřadu MO v Praze jel na dovolenou do vojenského prostoru v Boleticích. Navlékl si prošlou generálskou uniformu a postavil do pozoru celý výcvikový tábor. Noviny v Č. Krumlově měly co psát.--Dr. Vlad. Mareš, Komenského 304, 250 02 St. Boleslav, dokončuje rukopis o osudech gen. A. Lišky a jeho rodiny, ve spolupráci s generálovou dcerou Vlastou Nolčovou-Lišk ovou. Shání jakékoliv materiály, ale hlavně fotografie, zč. jedné, na které má být A. Liška s Janem Masarykem. Doslov už napsal gen. T. Sedláček z Touně.--Hanuš Pressburger byl v místech svého mládí v Beskydech, kolem Lysé hory. Před tím objevil kanadskou Mississaugu v doprovodu vydavatele t. l.--V britské armádě v Anglii a na Středním Východě sloužilo na 200 našich žen, z toho asi 30 u WAAF a 55 u ATS. Studii o tom napsal Ivan Procházka.--Stříbrné pamětní medajle k 700. výročí založení Val. Meziříčí dostali také: plk. J. Doleček a gen. Robert Pavlík.--Ministr obrany připustil, že některé české bunkry budou obnoveny "s pomocí budoucích spojenců". S většími investicemi se však nepočítá.--Kdo se ptal na adresu Karla Steinera, zde je: Chas. Steiner, RR 1, Prescott, Ont. K0E 1T0.--Památku 50ti mladých lidí, kteří byli popraveni Němci v Terezíně 6 dní před koncem války, uctili pietní tryznou jejich příbuzní a zástupci ČSBS.--Ing. Jan Fráňa, resident Kanárských ostrovů, přestal psát i svým nejbližším přátelům, kteří se ptají, co s ním je. Válku skončil jako npor. Pochází z Ivančic u Brna, kde se narodil 31.12.07. Je řádným členem klubu SYLVESTER BOYS s centrálou v Texasu. Horní Čermná mu chce nabídnout čestné občanství k jeho 90. narozeninám..--V Americkém centru v Plzni je stálá výstava "Osvobození Plzně v dopisech a fotografiích".--Jindra Marek napsal článek "Nejhubenější američtí vojáci". Týká se čs. vězňů osvobozených am. vojáky v dubnu 45 v Creussenu. Američanům hrozilo obklíčení a vyhublí bývalí vězňové se hned hlásili, že pomohou. Ve skupině byl mjr. Aug. Navrátil, sestavil první rotu a jmenoval velitele tří čet /Z. Kejmar, J. Kolář, J. Mittenhuber/. Každý dobrovolník měl jen část am. uniformy, ale to nikomu nevadilo. Bylo jich asi 350. Ti, co přežili, pochodovali s našimi legionáři v Praze v r. 1994.--Olomoucký heraldik Jiří Louda věnoval prez. Havlovi svou knihu "Království české". Je z K. Hory.

Vysoké Mýto bylo městem vojáků, ale nejpopulárnější byli dragouni. Byli to ukáznění a elegantní příslušníci 9. jezdeckého pluku, kterému veleli vynikající důstojníci, jako plk. Šourek, pplk. Svatoň, pplk. Charous, major Kohout, škpt. Jičínský, škpt. Fric, škpt. Roček.. Fotografie důstojníků pluku je z roku 1939, těsně před okupací Němci. Zapůjčil nám ji Bohumil Moravec, tehdy se hodností poručíka jízdy. Na snímku je třetí od leva v poslední řadě. O některých důstojnících se něco ví: např. pplk. Svatoň padl za války jako partyzán, Strankmüller přišel o život při paravýcviku ve Skotsku, škpt Jičínský byl vězněn nacisty a zemřel v r. 46, major Kohout byl v Obraně národa a Němci ho v r. 42 popravili, stejně jako majora Drahotského z Pardubic. Npor. Jiří Pokorný byl v záp. armádě, ale jeho další osudy nejsou známy. Bob Moravec se sice domnívá, že je jediný, kdo žije, ale obrací se touto cestou na všechny býv. příslušníky zmíněného regimentu, ať žijí kdekoliv ve světě, aby se na jeho adresu přihlásili: B. Moravec, RR 2, Henderson Lake, Coe Hill, Ont. K0L 4P0. Tel. 1-613--474-2908. Tato pozvánka platí i o pozůstalých. Uvažuje se o svolání sjezdu do Vys. Mýta, k příp. odhalení pomníku se jmény všech padlých příslušníků všech voj. útvarů, které v městě byly. V té věci byl kontaktován vyd. "Trsu", Mgr. I. Hudeček, se žádostí, aby místní muzeum sestavilo voj. archív a aby na počest plk. Kohouta byla pojmenována ulice.

Legionáři v Anglii

Na pozoruhodnou cestu se vydali členové brněnského klubu přátel Československé obce legionářské.

Cílem jsou bojiště a letiště v Anglii, na kterých v době druhé světové války působili českoslovenští letci a vojáci pozemní armády. Navštíví mimo jiné Válečné muzeum v Londýně, historický křižník Belfast, Muzeum letecké bitvy o Británii a setkají se také se zástupci tamější Československé obce legionářské. V programu je také návštěva Lowestoftu, kde za války sídlila československá obrněná brigáda atd. (zp)

Koncem července přijel do Mississaugy z Montreálu Frank Vilím se svou paní. Vede tam dnes /po smrti Šnábla a Vernona-Vohryzka/ skupinu našich legionářů. Když se s ním vydavatel "KL" sešel, stočil se hovor na Pardubice a vyšlo najevo, že se dříve jmenoval Winternitz a pod tímto jménem sloužil u naší vojenské jednotky za války v Anglii. Jeho rodina vlastnila v Pardubicích na Labi Winternitzovy mlýny a není divu, že mladý František šel do Břeclavi a tam vystudoval Mlynářskou školu. Později podporoval školu podobného typu v Pardubicích a znal prof. Jana Žemlu. Pan Vilím nám půjčil několik vzácných válečných fotografií: celé dopr. roty, K. Lukase, Hornoffa, Hojtaše, Laušmana, F. Němce, Viesta, Vrzáčka atd. Přineseme je postupně.

DRAGOUNSKÉ PLUKY — v čs. armádě označené čísly 1 až 10, sestávaly z 2 korouhví po 2 až 4 eskadronách a z pomocné eskadrony. Pro speciální úkoly mohl být drag. pl. zesílen i jízdním dělostřelectvem. Koně představovali jen prostředek pro rychlé přesuny v terénu, dragouni bojovali pěšky, používali se pro průzkum, krytí vlastních jednotek, rušení nepřátelského nástupu, ochranu boků a křídel, zahrazování mezer v obraně a k pronásledování či krytí ústupu. V roce 1938 se drag. pluky udržovaly jen dočasně v rámci tzv. jezdeckých brigád u rychlých divizí, většina byla rozčleněna na eskadrony přidělovaná divizím a SPO, v moderní válce se už nedalo s rozsáhlejším využitím jízdy počítat.

TOBRUCKÉ KRYSY

Pro mnohé z nás se stal Tobruk pojmem, který znamenal splnění naší touhy po odplatě nacistům. Co je válečná fronta jsme sice už okusili předtím v Západní poušti, v bitvě o Sýrii. Ale to pravé začalo až s omezenými přísuny, včetně slané vody na pití, vaření i umývání. I když jsme absolvovali přizpůsobovací výcvik v poušti u Jericha, abychom si zvykli na vedra v písčité a kamenité poušti – v Tobruku to bylo všechno jiné . . .

Tobruk byl totiž jediným přístavem na západ od Alexandrie až k Velké Syrtě, kde mohly přistávat lodě s hlubokým ponorem. Byli to hlavně Australané, kteří počátkem dubna 1941 obsadili nejen přístav, ale i široké předpolí města. Vznikl tak obranný perimetr o délce asi 50 kilometrů, který obepínal nepravidelně přístav v polokruhu o poloměru 10 – 15 km. Italové postavili k obraně města pevnůstky z betonu, kterých využili Australané, postavili drátěné zátarasy, protitankové překážky a minová pole, aby zpevnili obranné postavení. Marně „lord How-How", britský rozhlasový kolaborant, vykřikoval do éteru: Vylezte krysy, vylezte se zdviženýma rukama . . . Z nadávky „Tobruk Rats – tobrucké krysy" vzniklo naopak brzy hrdé označení.

NASTUPUJÍ ČECHOSLOVÁCI

Právě mezi „tobrucké krysy" přibylo před půlnocí 21. října 1941 přes šest stovek československých vojáků. Čs. 1. pěší prapor-Východní převzal pevnůstky S 15 – S31/5, z nichž největší S 19 ležela u jižní strany silnice. Naproti ní byly pozice částí italské divize Brescia a Trenton posílené německými jednotkami. Přední nepřátelské linie byly vzdáleny jen 80 – 800 metrů. Nepřítel měl oporu i v několika výšinách, z nichž nejvýznamnější byla El Medauer.

Úkolem praporu bylo zabránit nepříteli proniknout po silnici Derna – Tobruk v délce asi 5 – 7 km. Přísun potravin a munice se mohl provádět pouze v noci s velkým rizikem. Před řidičem pochodovali vodiči, kteří upozorňovali na miny. Často auta prokluzla okolo min ve vzdálenosti 20 – 30 centimetrů . . . Zjišťovat sílu nepřítele, jeho opevnění a kryty bylo úkolem průzkumných hlídek, které byly do předpolí každý den vysílány. Všichni obránci Tobruku byli neustále v bojové pohotovosti, protože ohrožení nepřítelem bylo stálé. Na naše postavení dopadaly dělostřelecké a minometné střely, které si vyžádaly dost obětí.

Dne 12. listopadu 1941 britská osmá armáda zahájila v Libyi ofenzivu. Postupujícím vojskům měli za úkol přispět účinně výpadem z pevnosti i tobruští obránci. Výpad se uskutečnil 21. listopadu 1941. Polský úderný oddíl se vklínil do postavení italské pozice, bojem zblízka způsobil nepříteli ztráty a získal zajatce. Výpad podporovala 3. a 4. rota 11. čs. praporu kulometnou palbou, stejně tak účinně působila i minometná četa. Dělostřelecká a minometná palba nepřítele nám také způsobila ztráty. Bitva se střídavými úspěchy trvala několik dní, až konečně 6. prosince byl nepřítel zatlačen a připravoval se k všeobecnému ústupu.

SPLNILI ÚKOL

Dne 9. prosince 1941 v 15.30 hodin vyrazily jednotky k pronásledování nepřítele. Oddíl čs. praporu vyrazil společně s polskými vojáky. Po dobytí nepřátelských pozic na El Medauru a White Knoll dostaly i československé hlídky rozkaz k útočnému průzkumu. Po krátké přestřelce pronikla hlídka 3. roty do silně opevněného bodu na kótě 69 a vztyčila tam československou vlajku. Hlídka 4. roty po obsazení silně obsazeného vrcholku Twin Pimples postupovala dál směrem na západ.

Po dosažení prvního postupného, asi 4 km západně od perimetru, se oddíl vrátil do výchozího postavení, jelikož čs. prapor zůstal v Tobruku, který byl po 244 dnech obklíčení osvobozen.

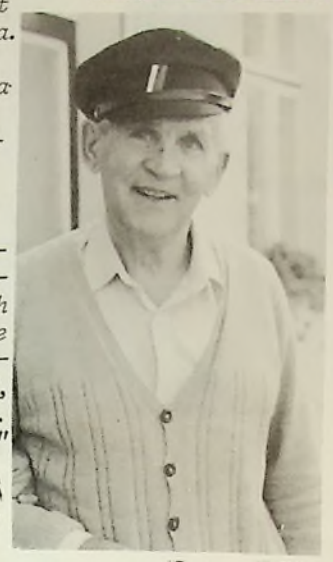
Nepřítel podnikal stálé letecké útoky na Tobruk, i když se fronta stále posouvala k Derně, Bengazi a El Agheille. Na ochranu velitelství britského XIII. sboru byla vyčleněna dne 17. prosince 2. rota, která po několik týdnů zajišťovala pozemní ochranu britského velitelství. Ostatní části praporu byly několikrát přesunuty v prostorách letiště El Adem Sidi Rezegh a uvnitř perimetru.

Dne 21. ledna 1942 Afrika Corps pod velením Rommela znovu vyrazil k protiútoku. Tobruk byl znovu ohrožen, prapor se znovu vrátil do tobruckého perimetru, kde pomáhal zajišťovat obranu. Přestože během několika dnů prapor utrpěl ztráty, morální stav vojáku zůstával i nadále na výši. Skončil boj v obklíčené pevnosti, prapor byl změněn na protiletadlový pluk.

Příležitosti splatit alespoň částečně dluh za sebe a trpící vlast využili vojáci v Tobruku v plné míře. V bojích prokázali bojové, ale i morální kvality. **K.**

O PARAŠUTISTECH

Na pietním shromáždění k 55. výročí vypálení Ležáků nacisty promluvil předseda parlamentu Miloš Zeman, předseda senátu Petr Pithart a ministr zdravotnictví Jan Stráský. Zavlála tam opět kanadská vlajka, na počest 2. pilota, kanadského letce R. Wilkina. Halifax velitele Rona Hockeyho vysadil 29. 12. 41 v Protektorátu 7 parašutistů, včetně Gabčíka a Kubiše. --Plk. F. Trpík je známým pěstitelem valašských jablek. --V Kunčicích p. Ondřejníkem žije býv. příslušník paraskupiny WOLFRAM, plk. Vlad. Řezníček. --"Nár. Osvobození" přineslo foto s angl. historikem C. MacDonaldem, který napsal studii o heydrichiádě a odešel na věčnost. --"Slovo" citovalo věcný komentář Jana Masaryka v Londýně, několik hodin po atentátu na Heydricha. --Gen. A. Petrák z Bratislavi získal text posledních přání, které těsně před popravou vyslovil Nechanský. Zavraždili jej čs. komunisté v 50. letech. --Syn býv. přednosty 2. oddělení MNO v Anglii plk. K. Palečka žije v Praze. Adresa: Ing. Vlad. Paleček, U 1. baterie 4, 162 00 Praha 6. /Ve velitelské sekci byli také Šustr, Krzák, Loquens a L. Musil./ --Gen. R. Pernický byl v Řešicích a promluvil u památníku Adolfa Opálky, místního rodáka. /Z téže vesnice pocházel také Fr. Pospíšil. Promluvila i náměstkyně MO inž. Hana Demlová. --Pernický, R. Matula a Krzák byli mezi účastníky tryzny v Resslově ul. v Praze. Vzpomněli 55. výročí. --J. Marek dokončil v Praze krátkou studii o Vránovi a Navrátilovi. Dostal se k novým britským informacím. Oba byli vysazeni na Balkáně. --Čvančarovo veledílo vydalo nakl. LAGUNA, Šumenská 3224, 143 00 Praha 4. Stan Berton /Austrálie/ je knihou nadšen. --Podle nových pramenů zahájil Heydrich na podzim r. 41 soustavnou "rasovou inventuru" české mládeže. Zástěrkou měl být boj proti tuberkulóse. --Historik Jan Gebhart znovu nadhodil otázku, proč Gabčíkův samopal "STEN Gun" selhal. Většina našich vojáků, kteří měli tuto zbraň v ruce, se netajili konstatováním, že to byla zbraň nespolehlivá a primitivní. --Čurda a Gerik dostali od nacistů za zradu po 5ti milionech marek a společně plánovali koupi velkostatku v býv. Polsku.

Plk. František Trpík. Žije v Rožnově p. R.

GLUCINIUM

Skupina GLUCINIUM (npor. Vítězslav Lepařík, rt. Ludvík Hanina, rt. František Trpík a čet. Josef Cikán), pověřená zpravodajskými a organizačními úkoly, byla vysazena v noci z 2. na 3. červenec 1944. Místo na Táborsku však přistála v oboře u Českých Budějovic. Tím prakticky skončila jejich zpravodajská činnost, protože všechen materiál zůstal ve stromech.

Když zjistili, kde jsou, rozhodl Lepařík, aby se druzí ukryli a sám chtěl hledat pomoc u matky npor. Cihláře z naší zahraniční armády, která bydlela v Budějovicích. Buď na sebe nějak upozornil, nebo byl byt paní Cihlářové pod dohledem, a tak kdosi jeho návštěvu udal. Zatčení sice po přestřelce unikl, ale na domluveném místě srazu nenašel příslušníky své skupiny. Nevím, proč se tak stalo, a lituji, že jsem se tomu nevěnoval hned po válce. Buď musel Lepařík zvolit delší cestu a přišel na sraz pozdě, anebo po přestřelce a vzniklém poplachu začalo být na místě srazu nebezpečno.

Výsadek GLUCINIUM dostal záchytnou adresu také do Bernartic. Proto se tam všichni vydali. Než však došli na místo, zjistili, že adresáti byli už v roce 1942 popraveni. Lepařík, který dorazil až do Bernartic a dověděl se totéž, zamířil na severní Moravu, kde měl přátele a kde doufal najít pomoc. Dostal se až k Olomouci a tam se čirou náhodou seznámil s občanem, který věděl o ilegalistech, žijících v lesním bunkru. Ten ho tam zavedl a představil jejich vedoucímu, Karlu Holoušovi. Holouš, mimochodem řečeno, byl bratr zlínského holiče Holouše, s jehož pomocí moje manželka zásobovala tuto skupinu proviantem. Až po válce jsem se dověděl, že mezi nimi byl i Lepařík. Ilegalisté měli sice dobrou vůli, ale jen pistole, a Lepařík ihned poznal, že s nimi nemůže mnoho provést. Mladý Holouš se pokoušel najít nějakou odbojovou organizaci, aby se jeho lidé mohli uplatnit. Posléze se mu podařilo navázat spojení s pražskou organizací, která však byla pod kontrolou Gestapa. Asi v polovině září 1944 přijel její reprezentant projednávat spolupráci; k Lepaříkovu překvapení to byl npor. A. Horák, velitel skupiny SULPHUR, vysazené 8. dubna 1944.

V říjnu 1944 odejel Lepařík s Holoušem a dalším odbojářem, Tannertem, dojednat v Praze podrobnosti. Tam byli pomocí už osvědčeného triku v pasáži Koruna zaskočeni a zatčeni. Na Horákův nátlak Lepařík svolil s Gestapem spolupracovat a pomohl tak zneškodnit Šanderovu skupinu. Přesto všemožně hledal cestu, jak se od Gestapa odpoutat. Se svým úmyslem se svěřil několika členům organizace Předvoj, ale konfident Zdeněk Fink ho udal, Lepařík byl poslán do Terezína a tam v polovině dubna roku 1945 zastřelen.

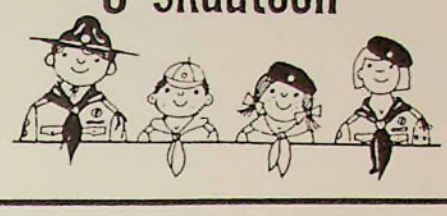
Po nezdaru v Bernarticích se Hanina, Cikán a Trpík rozhodli odejít na Slovensko a odtud po Dunaji do Jugoslávie. U Třebíče si Trpík vzpomněl na známého, s nímž kdysi pracoval u Bati, a chtěl ho požádat o pomoc. Trpík vypověděl, že druhý den nenašel kamarády na smluveném místě. Šel dál sám, ale 27. července byl zatčen.

Hanina s Cikánem se dostali až do Uherského Hradiště, tam však už zřejmě byli sledováni. Mezi Uherským Hradištěm a Kunovicemi je předjel cyklista, který předstíral, že něco opravuje. Současně přijíždělo do města nákladní auto a když bylo těsně za parašutisty, kteří už došli na několik kroků k cyklistovi, zastavilo se a z vozu vyskočili gestapáci z Uherského Hradiště. Cyklista rovněž se zbraní v ruce jim uzavřel únik. V beznadějné situaci se vzdali. Po výsleších v Uherském Hradišti byli odesláni do Brna a odtud později na pražskou Jenerálku, kde se opět sešli s Trpíkem.

Všichni tři se dočkali konce války, třebaže byli začátkem května 1945 převezeni do „sekyrárny" na Pankrác. Zachránilo je Pražské povstání.

O. Pelc: "Parašutisté v akci".

O skautech

Br. Alexander Vladyka-Sáša, 78, zemřel 18. 7. 97 v Radnici u Rokycan. Jeho odchod je velká ztráta pro český skauting. Psal často podnětné dopisy redakcím novin. --S. Kovařík-Sonny byl mezi těmi bratry, kteří 5. 7. přišli do Sluneční zátoky k odhalení památníku k 90. narozeninám Jaroslava Foglara. Zasloužili se hlavně: MIKI ze Světlé n. S. a střediskový vedoucí v Ledči n. S. Promluvil i starosta Ledče a dnešní vedoucí pražské Dvojky. --"70" slavil známý malíř a grafik Lad. Rusek-Šaman v Olomouci. --Ve Van Nuys, CA. oslavil "70" A. Vodrážka, přítel Edy Ingriše. Odešel do exilu s br. Zemanovými v r. 48. --Vyšlo poslední číslo švýcarského "TamTamu". Redigoval po mnoho let /23/ Karel Kukal-Cookie. Obětavci dosloužili a naši roveři doma i ve světě jsou smutní. --J. Foglar se ujal pražské Dvojky v r. 1927. --Na 1.000 skautů z 11ti zemí světa se sešlo v Božím Daru pod Klínovcem. --Od 13. do 18. 9. proběhne v Brně Jamboree 19. střediska. Zve J. Němčanský-John.

V Torontě a v Mississauze se zastavil nedávno významný brněnský skaut, br. Jan Švábenský. Se zájmem si přečetl historická čísla "Stopy" a skautské hlídky v "Kan. Listech". Skautský klobouk Velena Fanderlika bral do ruky s patřičnou úctou /hned poznal, že byl trojhranný/ a mírou mu dobře "pasoval". Další trasa: Washington, San Diego, L. A., San Francisko, Tuscon, AZ.

Knihy o atentátu na Heydricha doplnila nová fakta

Brno, Praha (**Od našeho spolupracovníka**) - Hned tři známí publicisté zareagovali na letošní 55. výročí atentátu na zastupujícího říšského protektora Reinharda Heydricha: Miroslav Ivanov přišel s doplněným vydáním svého populárního Atentátu na Reinharda Heydricha, Jaroslav Andrejs se po 50 letech vrátil k tématu atentátu knihou Smrt boha smrti s podtitulem Legenda a skutečnost kolem atentátu na Heydricha - a alespoň zmínkou k nim přičtěme velkou obrazovou monografii sestavenou Jaroslavem Čvančarou pod názvem Někomu život, někomu smrt s podtitulem Československý odboj a nacistická okupační moc 1941-1943. Tato publikace je však zcela jiného typu: evokuje tehdejší atmosféru přes dobové fotografie, k nimž Čvančara napsal obsáhlé popisky.

Kniha Miroslava Ivanova je klasickou ukázkou literatury faktu a patří bezesporu k tomu nejlepšímu, co tento kontroverzní autor napsal. Poprvé jeho práce vyšla 1963, tehdy pod názvem Nejen černé uniformy. Ivanov tu řadou chronologicky seřazených autentických svědectví prokázal cit pro téma a navodil sugestivní atmosféru. Nynější rozšířené vydání je doplněno o loni získané materiály z USA a Velké Británie. Byť lze předpokládat, že většina zájemců o českou protinacistickou rezistenci Ivanovovu knihu četla, jako nezbytnou informaci je třeba připomenout hlavně závěrečné partie. Týkají se především dodnes jednoznačně nezodpovězeného problému jednoho z vůdčích představitelů domácí sokolské protinacistické rezistence "Jindry" - Ladislava Vaňka, jenž v roce 1993 zemřel jako sedmaosmdesátiletý. Tato rozporuplná postava středoškolského profesora, starosty vyškovské Milíčovy župy, člena náčelnictva Československé obce sokolské a zřejmě nejschopnějšího organizátora sokolského odboje, byla dlouhou dobu opředena záhadou. Ivanov ji od konce 60. let postupně rozkrývá a došel k překvapivým, i když tušeným závěrům: Vaněk se po zatčení v září 1942 zhroutil a počal spolupracovat s gestapem, čímž pravděpodobně zapříčinil smrt několika desítek sokolských odbojářů. Po válce se sice snažil zamést stopy, avšak skutečnost, že přežil, nebyla nápadná pouze rodinám jeho popravených spolubojovníků. Vaňka si začala všímat StB. Stal se jejím agentem a v komunistickém Československu měl zajištěnu bezpečnou existenci.

Jaroslav Andrejs začal hned po válce jako první publicista systematicky zpracovávat působení Reinharda Heydricha v protektorátě, okolnosti, jež vedly k atentátu, a samozřejmě i atentát samotný. V roce 1947 vydal - pod pseudonymem Jan Drejs - knihu Za Heydrichem stín, která si svou hodnotu podržela dodnes. Na knižních pultech je nyní k mání Andrejsova práce Smrt boha smrti. Lze ji zařadit do kategorie historizující literatury faktu či spíše literatury historické, neboť je založena především na faktografickém podkladě. Andrejs využil svých letitých zkušeností (narozen je v roce 1908) a jeho čtivá kniha představuje komplexní pohled na atentát. Je o to cennější, že mohl být doplněn a upraven o poznatky, které nebyly známy až do počátku 90. let. Na mnoha místech prokazuje autor moderní přístup, když u sporných bodů záměrně upozorňuje na alternativy výkladu.

Důležitá je především první část čtyřdílné Andrejsovy knihy - Herci dramatu. Jsou zde obsaženy nejen biografické skici samotných atentátníků a jejich přechovávatelů a pomocníků, ale též jejich protivníků. Podobně jako zde, tak i v dalších kapitolách se jasně rýsují kontury role, kterou v přípravách atentátu hrála Obec sokolská v odboji (OSVO). Stejně jako z Ivanovovy práce, tak i zde se lze přesvědčit o lvím podílu sokolů na pomoci londýnským desantům. OSVO byla na přelomu let 1941 a 1942 jednou z nejkompaktnějších odbojových skupin. Navázala na prvotní odboj, jejž hned po 15. březnu 1939 vedlo proti okupační moci sokolské ústředí z Tyršova domu. Tato historie je však dosud potlačována, čemuž do jisté míry nasvědčuje dosavadní neexistence jakékoli odborné literatury.

Ani Andrejs si neodpustil dotknout se palčivé causy Ladislava Vaňka. V podkapitole Případ Jindra potvrzuje většinu závěrů, které vyvodil Ivanov. Navíc Andrejs šíří i poukazuje na Vaňkovu spolupráci s vyšetřujícími orgány při berlínském přelíčení proti poslednímu starostovi Obce sokolské J. V. Kellerovi, jemuž Vaňkova dobrovolná výpověď zásadně přitížila.

JAN B. UHLÍŘ

Foglar má na Sázavě pomník

Praha (ČTK, ČTI, kul) - Pomník z třítunového kvádru lipnické žuly s bronzovým reliéfem Jaroslava Foglara a skautským totemem odhalili v sobotu, v předvečer spisovatelových devadesátin skauti z Ledče nad Sázavou ve Sluneční zátoce. Mezi dvěma stovkami účastníků byl přítomen i jubilant, který se v Ledči nad Sázavou setkal s přáteli i obdivovateli a uspořádal tu autogramiádu. Ve Sluneční zátoce, kde spolu s Foglarem tábořili skauti Pražské dvojky, se také pozdravil s majiteli louky, kteří jeho skupině skauting umožňovali.

Pražskou dvojku, kterou od roku 1925 vedl, zvěčnil Foglar v knize Hoši od Bobří řeky. Na chvíle strávené ve Sluneční zátoce vzpomíná spisovatel, který začal psát v osmnácti letech a jenž je autorem šestadvaceti knih, nejčastěji. Jeho první titul, Přístav volá, vyšel v roce 1934, poslední, Kronika Hochů od Bobří řeky, se na trhu objevil loni. Celkový počet výtisků "foglarovek" přesáhl hranici jednoho milionu: k nejznámějším patří Hoši od Bobří řeky, Chata v Jezerní kotlině, Záhada hlavolamu a Rychlé šípy.

Poslední dva roky pobývá Jaroslav Foglar v pražské Thomayerově nemocnici, kde v poslední době prodělal několik těžkých střevních operací a kde také 23. července 1995, pár dní po osmaosmdesátých narozeninách, vyslechl rozhlasovou zprávu o své smrti. "Byl jsem trochu šokován. Musel jsem se štípnout do ruky, abych se ujistil, že nespím. Ale i takové věci se mohou stát," řekl tehdy. "Jsem rozený optimista a netajím se tím, že bych tu chtěl být tak dlouho jako moje maminka, která byla živa 102 roky a dva měsíce," dodal tenkrát Foglar, kterého omylem "pohřbil" jeho přítel poté, co si chybně vyložil informaci nemocničního personálu.

Ani v nemocnici Foglar nezahálí: pod pracovním názvem Budou se Stínadla bourat? tu píše čtvrtý díl Rychlých šípů. K narozeninám si přál polárkový dort a těšil se na všechny gratulanty.

Z České republiky

V Praze zemřel spisovatel Karel Pecka. V temných dobách komunismu byl 10 let vězněn.--"Masarykův lid", list Klubu dr.Milady Horákové, přinesl zajímavý článek M.Ivanova o dr.Arnoštu Heidrichovi, který se narodil 21.9.1889 V Josefově a zemřel v únoru 1968 ve Washingtonu.--Hotel Continental v Plzni má elegantní americké ovzduší. Majitelkou je Evža Janečková-Ledecká. —Soudce B.Feber byl v Ostravě obviněn z braní úplatků a spáchal sebevraždu.--V Edici "Lexikón" vyšly "Pověsti z Heřm.Městce a okolí", 56 stran.--7.3.1997 zemřel ve Španělsku býv.majitel karvínských dolů a rozsáhlého panství hrabě Jan Larisch, 80. Byl pohřben nedávno vedle fryštáckého kostela.--Počet německých studentů v Praze se zvyšuje.--Velkopopovický "KOZEL" je podle úsudku znalců nejlepší na světě. Usoudil tak i americký Beverage Testing Institute. Nejvíce piva se vyváží do Ruska.--Vysoké státní vyznamenání má z rukou prez.Havla dostat letos i Rudolf Battěk. Řád Bílého lva má dostat gen.B.Neumann, Josef Robotka a S.Vojcechovský. --Černínové zatím majetek u Jindřichova Hradce nedostanou, protože poslední vlastník neměl čs.občanství. —Byla zřízena autobusová linka Napříč Šumavou: od Špičáku přes Borovou a pod Boubín. —Muž, který zpronevěřil na 10 mil.Kč, tvrdil před soudem, že je ukradli mimozemšťané.--Starosta Poděbrad a novopečený senátor V.Malát, uveřejnil v "Č.Dialogu" otevřený dopis krajanům v zahraničí.--Máme na skladě omezený počet knížek vsetínského autora B.Dadáka "Kanadský Deník", 120 stran, mnohé barevné fotografie. Zájemci v ČR mohou psát na: B.D., Jiráskova 1816/5, 755 01 Vsetín.--Anonym žádal primátora Košic, R.Šustra, o dva miliony-bez dvojníka a podrazu. Primátor podepisoval v té době svou novou knihu v Praze. V ní popisuje své působení jako ambasadór ČSFR v Ottawě.--V nakl.Paseka, Ibsenova 3, 120 00 Praha 2, vyšla nová kniha: Jan Welzl-"Cesta kolem světa 1893-1898". Německý rukopis nalezený na Aljašce přeložil prof.R.W. Krejčí. Má 200 stran.--Rozhlasový populárně-vědecký magazín "Meteor" je oblíbený i na Moravě. Vede jej Ivo Budil.--Ze Slaného nám poslal podnětný článek o současných poměrech v ČR Miloslav Čapek.--Čtitelem Jana Welzla je také filatelista Ing.A. Černý z Pelhřimova.--Jar. Novák založil s Bc.Radkou Krausovou "Videokroniku města Pardubic". Máme seznam natočených událostí, který pošleme vážným zájemcům.—V článku "Svatí, o které se zasloužil Stalin" v Mez.Kat.Reportu, Dec.1996, jsou uvedeni: Kardinál Beran, Biskup Gojdič, Biskup Romzha a Kard. Štěpán Trochta.--J.Marek měl nedávno možnost navštívit býv.byt Jana Masaryka v Černínském paláci. Napsal pak v článku "Smrt v Černínském paláci", že v archívech v Kremlu je jméno velitele pětičlenného komanda, který se postaral o tuto "mokrou práci".—Valná hromada Společnosti přátel Podk.Rusi v červnu byla úspěšná a časopis bude vycházet i nadále. Redakci napsal F. Kurach ze Slaného, jehož otec se dostal z Vorkuty do čs. armády a přes Duklu do Prahy. Jan Vaněček z Černošic vzpomněl na gen.Olega Svátka, který bránil na podzim r. 38 okolí Berezného proti osminásobné maďarské přesile. --M.Křivánek z Nesovic požádal v Praze o nahlédnutí do svého svazku v archívu StB a je připraven jet do Pardubic, aby se dověděl, kdo z jeho přátel způsobil jeho problémy v 50.letech.--Prof.MUDr.Pavel Pafek dostal za tříhodinovou operaci plic prez.Havla celkem 2.200 Kč. --Přísně se tají počet příslušníků nové kontrarozvědné tajné služby BIS. Trvá spor, zda patří pod min.obrany či vnitra.--V archívu hl.města Prahy proběhla výstava "O životě PTPáků". Postavili většinu letišť po r.1950, sídliště Petřiny a voj.nemocnici ve Vršovicích. --Viníci na špatné distribuci knih: neseriozní jednání nakladatelů a neodbornost některých knihkupců.--Státní dluh dosáhl 155 miliard Kč.—Stát nemá zbraň na velké podvodníky. Největší zla: tunelování bankovních domů, podvody s drahými kameny při poskytování úvěrů, korupce státních úředníků, rozsáhlé krácení daní a organizovaný zločin skupin z řad tzv.bílých límečků.— Hrabalova deska je na zdi sladovny nymburského pivovaru, jak si to přál.--Německo poskytne české policii fin.a jinou pomoc v oblasti drog.--Během Kmochova Kolína vystoupilo najednou přes 1.000 hudebníků. Jinak soutěžilo 27 domácích a 11 zahraničních kapel.--Dvojice lidí byla plné dva dni "uvězněna" ve výtahu pardubické firmy Ostacolor.--14 kostelů v okolí Tachova bylo vykradeno. Ze hřbitovů se ztrácejí kamenné desky a všecko, co je z kovu.--V Přerově kontrolovali jakost prodávaných vín. Z 20ti vzorků splnil požadavky jen 1. —Poslední číslo "Zpravodaje Klubu absolventů Baťovy školy práce" se pochvalně zmínilo o "Kan.Listech" při hledání ztracených baťovců po světě. První fakulta vysoké školy v ČR zaměřená na reklamu a marketing byla otevřena ve Zlíně.—JUDr.Ant.Sum připravuje distojnou vzpomínku k 60.výročí smrti TGM. Kniha "Otec a syn" sklidila kladné recenze.—Obec Sobotín dostala po úpravě hranic se Slovenskem devastovanou hrobku rodiny Kleinů a snaží se najít žijící potomky.--Snad jedině Pardubice mají Zborovské náměstí. Před býv.kasárnami železničního pluku. K 80.výročí bitvy se tam objevily květiny před deskou, na které stojí: "Dne 2.7.1917 zvítězily čs.legie v bitvě u Zborova a tím přispěly ke vzniku Československa!" Desku prosadil na magistrátu Ing.Vlad.Kočvara, protože mladí lidé si mysleli, že náměstí je pojmenováno po nějakém p.Zborovském.--J.Urban z K.Varů popsal svůj zážitek na autobusu z Prahy do K.Varů v povídce "Všecko se může stat". Z jeho pozůstalosti nám článek poslala J.Urbanová.

Tento muž, JUDr.Jiří Šetina, byl Gen.prokurátorem ČR v období 1992-1993. Založil a byl ředitelem "Úřadu pro dokumentaci a vyšetřování StB". Žije v Praze.

Rozhovor s místopředsedkyní Senátu Jaroslavou Moserovou (ODA)

"Denní Telegraf", 12.6.97.

Na padesátá léta nesmíme zapomínat

Mezi čestnými hosty VI. kongresu Mezinárodní asociace bývalých politických vězňů a obětí komunismu, kterého se minulý týden v Brně zúčastnili delegáti z deseti postkomunistických států, byla také místopředsedkyně Senátu Jaroslava Moserová. Využili jsme této příležitosti k položení několika otázek.

Váš otec byl za komunistického režimu rovněž perzekvován. S jakými pocity jste přijala pozvání na kongres bývalých politických vězňů?

Trápím se nad tím a zlobí mě, že se na tyto lidi zapomíná, že se pořád hovoří o tom, co se dělo v osmašedesátém roce. Přála bych si, aby se nezapomínalo ani na padesátá léta. Lidé, kteří přijeli na tento mezinárodní kongres, na ně nezapomínají. Někdy má ale člověk z různých projevů některých politiků pocit, jako by období temna v naší zemi začínalo teprve po roce 1968. Ono tomu tak ale v žádném případě není.

Co dluží podle vašeho názoru naše společnost, řadoví občané bývalým vězňům?

Nevím, jestli jim dluží něco řadoví občané. V každém případě si bývalí vězni nezaslouží, aby jim někteří naši občané záviděli statečnost nebo dokonce i kriminál. Naši lidé jsou totiž takoví, že mohou závidět i tyto věci. Je to samozřejmě otázka svědomí, takže oni se vlastně před těmi bývalými vězni stydí. Mám na mysli ty slušné, kteří se ničeho špatného nedopustili a kteří jenom nebyli dostatečně stateční. Viníci se určitě nestydí, ti mají hroší kůži.

Váš předřečník na kongresu, ministr vnitra Jan Ruml, prohlásil, že někteří lidé jsou zvyklí kolaborovat a nyní bez úspěchu hledají, s kým by kolaborovali. Sdílíte také tento názor?

Je to velmi ostré ohodnocení, ale musím konstatovat, že sedí. Vždycky se našlo určité procento lidí, kteří byli ochotni prodat se komukoli a jistě toto procento existuje stále. A myslím si, že se ale najde i možnost, kam se prodat.

Domníváte se, že je náš národ v otázkách spolupráce s diktátorskými režimy nějak výjimečný?

Ne, nejsme výjimeční. Nedávno jsem se zúčastnila setkání představitelů pravicových politických stran ze všech zemí, které prošly podobným vývojem jako naše republika. Setkání se uskutečnilo v Maďarsku a jeho organizátorem bylo Maďarské demokratické fórum. Ukázalo se, že ten morální dopad, prostě to pokřivené myšlení, je všude přibližně stejné. Ve všech těchto zemích, kde vládl totalitní režim, byl dopad na morálku, na etické hodnoty stejný.

Podle vašeho názoru nebylo tedy u nás za nacistické okupace nebo komunistického režimu více udavačů a kolaborantů než například v Polsku?

Určitě ne. Jak jsme na té konferenci hovořili a srovnávali všechno možné, shodli jsme se, že to vychází přibližně nastejno. Pamatuji si samozřejmě i dobu druhé světové války. Mohu říci, že u nás těch kolaborantů bylo méně než třeba ve Francii. Otázky svědomí jsou pořád živé. V Praze budou uvádět mou hru, která řeší to, co člověk může odpustit jinému a co sobě, do jaké míry se může prodat. O tuto hru projevili zájem v Jihoafrické republice. Nemohla jsem pochopit, proč zrovna oni. Ale asi je to z toho důvodu, že také oni se musí vypořádat s minulostí. Také tam se musí vyrovnat s tím, že drtivá většina lidí nic proti minulému režimu neudělala. Nyní mají samozřejmě výčitky svědomí, i když ho ani nijak nepodporovali. Já jsem také nebyla statečná.

Bývalí političtí vězni si stále stěžují na liknavost soudů při stíhání žijících zločinců, poukazují na prolezlost naší justice lidmi z minulého režimu. Na čem podle vás vázne práce soudů při řešení této problematiky?

Samozřejmě, že v naší justici pracuje řada lidí, kteří tam byli i předtím. Kde bychom také najednou nabrali tolik nových soudců. V této záležitosti byla ojedinělá situace na území někdejšího východního Německa, kde mohli klidně rozpustit například staré ministerstvo zahraničních věcí, kde mohli prostě v policejních složkách nebo v justici nahradit zkompromitované lidi novými. Určitě to zatížení minulostí tady je a nějakou dobu ještě potrvá, než tady budou i noví soudci.

Vázne tedy stíhání zločinců komunistického režimu jen na neochotě soudců, kteří si sami za bývalého režimu zašpinili ruce, nebo se jedná o více faktorů?

Vypořádání s minulostí vázne určitě na celé řadě věcí. Domnívám se, že například u řady soudních procesů dochází k průtahům z toho důvodu, že se opakovaně nedostavují svědci. I tato otázka může hrát svou roli.

Kristián Chalupa

Komunisté neradi připomínali Ležáky, prohlásil Petr Pithart

Ležáky (lík) - Zhruba dva tisíce návštěvníků si připomenulo včera dopoledne v Ležákách na Chrudimsku tragédii, při níž nacisté tuto obec 24. června 1942 vypálili, muže a ženy popravili v Pardubicích a jedenáct ze třinácti dětí poslali do plynových komor vyhlazovacího tábora v polském Chelmu.

Předseda Senátu Petr Pithart, který se pietní akce také zúčastnil, ve svém protikomunisticky laděném projevu řekl, že připomínání vypálení Ležáků kvůli ukryté vysílačce mělo za vlády totalitního režimu jen regionální charakter. "Zatímco obyvatelé Lidic doplatili na atentát na Heydricha nevinně, Ležáky Němci vyhladili za aktivní protifašistický odboj. Komunistická propaganda však nechtěla připomínat ve době totality, že se lidé z Ležáků jasně postavili proti moci a násilí. Proto raději záměrně pěstovala kult pasivního mučednictví lidických obyvatel," řekl Pithart. Jeho slova často přerušovali členové KSČM vzteklými výkřiky. Pithart řekl, že odboj obyvatel a parašutistů je dodnes svědectvím o české odvaze a smyslu pro brannost.

Josef a František Pátové

(Vzpomínka k 55. výročí násilné smrti)

Červen před 55 lety byl tragickým obdobím pro český národ. Tehdy, po atentátu na zastupujícího říšského protektora R. Heydricha, bylo popraveno mnoho českých vlastenců, kteří se stali obětí německé pomsty.

Mezi těmi, kteří se stali obětí německého řádění najdeme i jména Josefa Páty a jeho bratra Františka. Život obou bratrů byl těsně spjat s Litomyšlí, Josef se zde narodil, František byl rodákem z nedalekých Němčic. Oba studovali na litomyšlském gymnáziu a po univerzitních studiích se do našeho města rádi vraceli.

Josef Páta byl významným českým vědcem, profesorem slavistiky na Karlově univerzitě, znalcem slovanských jazyků a literatur. Velkou část svého rozsáhlého vědeckého díla věnoval Lužickým Srbům. O Lužici, její historii, literatuře a jazyku napsal řadu prací vědeckých i publicistických. Za všechny jmenujme syntetické dílo LUŽICE, které je uceleným pohledem na historii i kulturu Lužických Srbů.

Rodné Litomyšli věnoval Páta řadu prací publicistických, uveřejňovaných v regionálních časopisech (Jitřenka, Od Trstenické stezky, Obzor litomyšlský aj.) Okruh jeho zájmů byl široký, od národopisu přes literární historii až k problémům všedních dnů.

Spolu s bratrem Františkem patřil k organizátorům kulturního a společenského života ve městě. Podíleli se např. na organizování výstav o A. Jiráskovi (1931), B. Němcové (1932), B. Smetanovi (1934).

Láska k Litomyšli byla inspirací i pro Fr. Pátu. Je autorem řady článků z kulturní historie města, souhrnná monografie byla vydána pod názvem Stará Litomyšl. František Páta působil jako pedagog v Praze na Vyšší dívčí škole a později na Státní grafické škole. Vedle toho pracoval jako knihovník Národního muzea.

Svou činností publicistickou, organizátorskou i vědeckou se bratří Pátové zapsali nejen do historie Litomyšle, ale i do historie celého národa.

"TRS"

Dr. Jiří PODAŘIL

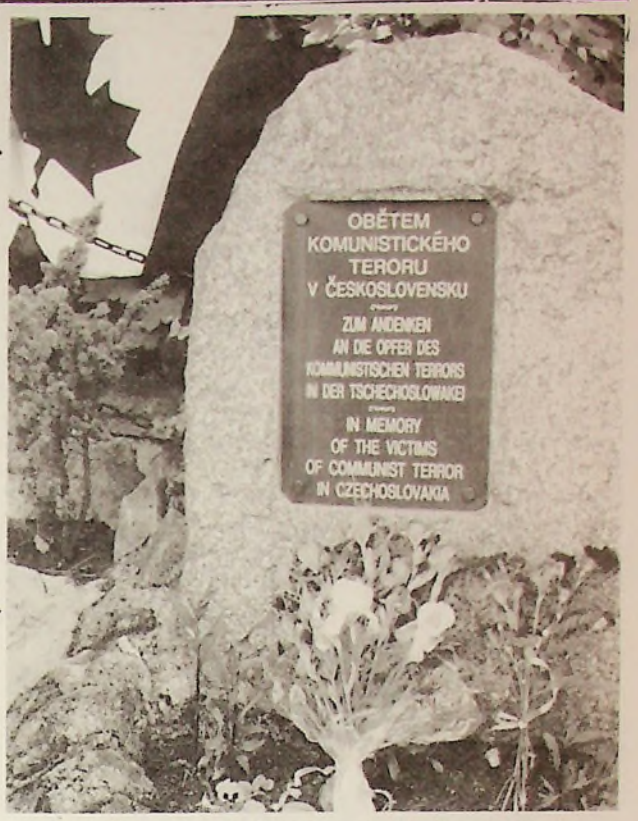
Zloděj ukradl záchod

***Blansko (kch)** – Policisté v okrese Blansko prozatím bezvýsledně pátrají po dosud neznámém pachateli, který se v těchto dnech vloupal do rodinného domku v obci Lysice a odcizil tam záchodovou mísu. Podle jihomoravské policejní mluvčí Dagmar Bartoníkové si neznámý zloděj odnesl také kamna na tuhá paliva. Uvedla dále, že zločinec svým nezákonným jednáním způsobil majiteli škodu ve výši jednoho tisíce korun.*

Bartoníková se v případě mísy odmítla vyslovit k motivaci pachatele tohoto závažného trestného činu a nechtěla se pak ani vyjádřit, zda odcizení kamen naznačuje, že máme v letošním roce očekávat mimořádně chladné léto.

ČECHOSLOVÁCI v ZAHRANIČÍ

Časopis "Střípky" přinesl rozhovor s nejlepším evropským kuchařem na N.Zélandě. Franta Soušek na sebe prozradil, že za války pracoval v Anglii s plk.Bartíkem a že přes hranice mu v r.48 pomohl jeho kamarád Miloš Ruprecht v Aši.--Knihu I. Jelínka "Jablko se kouše", 716 stran, 135 Kč vydala tiskárna Torst ve Vimperku. --Vyšel článek o potomcích pobělohorských exulantů v Zelově v Polsku. Stará se o ně farář M.Jelínek. Má asi 500 oveček.--Ivan Schwarz žije v Londýně.--Joe Buršík odletěl na 3 měsíce do ČR. Hlavně bude ve Zlíně. Napsal nám, že naši v Austrálii stále nemají českého kněze a že Otci Esterkovi do USA psali.--Redakci švýcarského "Zpravodaje" řídí Lad.Křivánek/po dr.Jar.Strnadovi/. Poslední číslo mělo 60 stran.-- Izraelský diplomat Viktor Fischl dostal od V. Havla Řád TGM.--Na území dnešní Ukrajiny žije asi 30.000 lidí českého původu. Nejznámější je vesnice Čechohrad, ofic. nazvaná Novgorodkovka, u Azovského moře.--Czech Centre v Anglii má adresu: 95 Great Portland St., London W1N 5RA. Tel.0171 291-9920.--V Kijevě byla výstava "Češi na Volyni". Navštívil ji i prez.V.Havel.--V Třebíči vyšel román J.K.Babyho "Stateční hoši", 230 stran. Autor /prof.dr.Josef Kratochvíl/ žije poblíž Stuttgartu v Německu. Pochází z Brna. Vlastním nákladem vydal také /v Přerově/ knížku "Příhody našich zpěváčků", 55 stran a brožuru "Polární Robinsonáda", 15 stran.--Krajané v Sydney plánují rozvoz českých jídel našim dichodcům v Sydney a okolí, jednou za týden. Záštitu chce vzít místní sokolská jednota, která požádala o grant od australské vlády.--Stan Berton z Rosedale, NSW radí seniorům: "Žijte život s velkou kuráží a buďte šťastní jak písek na pláži!" Chodí na procházky po Bondi Beach hodně brzo ráno a známí mu prý "nadávají" "Son of a beach". Pěkný článek o něm vyšel v č.4/97 v "Českém Dialogu", z pera vydavatelky.--Švýcarský "Zpravodaj" vydal zvláštní dokumentární číslo o záplavách v ČR. Hlavní článek napsal Ruda Němeček.--Česká hymna burácela na španělské Catalunyi. V evropském poháru tahačů na okruzích vynikli Martin Koloc a Fr.Vojtíšek.--Dr.Měčislav Borák /Valach duší i tělem/ byl s třemi přáteli v Mexiku, kde hledali krajany, kteří se proslavili. Našli jich na 500, včetně Slováků. O Mexiko se nejvíce zasloužil misionář Šimon Bornhradský z Polné, po něm asi botanik Benedikt Roezl a cestovatel Albert V.Frič.--Rakousko přijalo za Kreiského v letech 1977-1987 přes 400 čs.disidentů. Nyní se jedna skupina snaží, aby měli ve Vídni pomník, druhá jej nechce. "VSL" napsali o sporu článek pod názvem "Vídeňští Češi jsou ve při".--Plzeňská Škoda bude s Američany stavět továrnu v Rakousku.--Stan Berton-Brzobohatý přednášel v Sydney o lidické tragedii. Referát nám poslal K.Šindelář.--Ve Švýcarsku stále občas vychází list "MUKL". Zodp. redaktorem je E.Hoffmann, Postfach 4111, CH-8022 Zürich.--V něm.Bochumi byla úspěšná výstava Josefa Čapka, který je považován za vrchol českého kubismu.--Ve městě Vevey/Švýcary/ byl odhalen pomník Janu Palachovi, dílo prof.M.Knoblocha z Prahy.

V Nagelbergu v Rakousku, co by kamenem dohodil od čs.hranic, byl v době nejhorší nesvobody ve staré vlasti odhalen tento pomník obětem komunistického teroru. Jezdí tam i krajané z Kanady..

Cornelius Nepos byl obžalován kdysi soudem, protože však podplatil několik soudců, byl osvobozen většinou dvou hlasů: Jaká škoda, řekl si, jednoho jsem podplatil zbytečně!!

NAŠI V USA

28.Moravský Den bude v Chicagu 28.9.97.-- Náš dopisovatel Tony Cífka oslavil "87" a jeho bratr Pavel /malíř indiánských námětů/ "80". První žije v Denveru, CO. a druhý v Rimrock, AZ. --Před am.konsulátem v Praze jsou dlouhé fronty, ale visa zrušena nebudou. Slušní lidé nemají námitky a uvědomují si, že při bezvisovém styku by do USA zmizely stovky podvodníků všeho druhu. /Nikdo nemá tušení, kolik jich je dnes v Kanadě./--S Joe Machkem /dnes/L.A./ šli v r. 1948 u Aše "přes kopečky": jeho paní Vlasta, Míla a Jaroslav Kratochílovi, P. Vojtěch Rygal, Karel a Andělka Bednaříkovi. Z nich byl blízko hraniční čáry zastřelen PS kněz Rygal./Ví někdo odkud byl?/--Ve věku 23 let zemřel náhle nadaný hráč kopané John K. Bezděk z Lakewood, CO.--Na letošním Českém Festivalu ve Wilber, Nebraska, se sešlo na 40.000 krajanů ze všech států USA. Cenu Krále Karla IV. dostal Richard Vlasák ze Santa Monica, CA.--Joe Machek z LA dokončil půl svého rukopisu "Kronika jednoho života", 70 stran. Jeho od dne narození v Olomouci po jeho odjezd z Kanady do USA koncem 50.let.--V inženýrském oboru v Las Vegas, NV vyniká krajan David Pokorný.--V Korbel, CA. slavili památku vynikajícího podnikatele a vinaře Fr. Korbela, který se nar.24.7.1831 v N.Dvoře u Bechyně a přistál v New Yorku v r.1850. S ním byl Fr. Brodský z Roudnice n.L.--K 50.výročí založení má Sokol Washington Piknik 4.října t.r. Banket bude v Roslyn, VA.--Český diplomat A.Vondra přijal od Am.Fondu šek na 25.000 am.dolarů na pomoc obětem povodní.--V Astorii, NY oslavil "70" básník Zdeněk Rutar, rodák z Brna.--Zdeněk Vencálek z Hlučína studoval jeden rok na střední škole v městě Besehor, Kansas. Zarazila ho přísná disciplína.--Honza Prchal, rozený v Kanadě, táta je MUDr.z Čáslavi/se oženil se sl.Simonou Foglovou ve Vestavia Hills, Alabama.--Krajan W.Mařík pracoval pro CIA po 25 let. Měl prsty v kampani proti S.Huseinovi/Irák/. --V Longmont, CO. zemřel krajan Ant.Břečka, 82. Za Druhé svět.války sloužil v Merchant Marine.--Titul "Orlích skautů" dosáhli mladí krajané Š.Simonek a A.Vaňous z Deveru, CO. --O.Kovářová napsala pro "HN" článek "Historie Čs.ženské nár.řady v exilu". Jméno Libuše Drobílkové se "vypařilo". /L.B., Kardašovská 670, 198 00 Praha 9./

Pozoruhodná návštěva ze zámoří

Z Helotesu poblíž San Antonia v americkém Texasu přicestoval na několikadenní návštěvu z USA do Letovic **John Kuba**, prapravnuk vydavatele prvních českých novin v Americe Jana Bárty Letovského, který se ve městě roku 1821 narodil a dlouho v něm bydlel. Vzácného hosta, jenž se na Letovicku velmi živě zajímá doslova o všechno, co připomíná jeho předky, včera přijal na letovické radnici starosta Josef Novotný. Prapraděd Johna Kuby Jan Bárta Letovský odjel v r. 1853 s rodinou do Nového světa a v r. 1869 založil v Iowa City svůj vlastní časopis. Pod názvem Slovan americký vycházel až do r. 1921. Při včerejší návštěvě Bártova rodného domku, jenž stojí v ulici pojmenované na jeho památku Bártova, se John Kuba neubránil hlubokému dojetí. *"Rovnost"* **(ave)**

Měsíčník moravského humoru a srandy:
"Trnky-Brnky", Box 55, 763 12 Vizovice, ČR.
US$10 za rok..

Emigranti chtějí dvojí občanství

PRAHA - Pokus českých emigrantů v USA vynutit si urychlené vyřešení možnosti dvojího občanství hrozbou nemůže podle ministerstva vnitra v žádném případě celou záležitost urychlit. Řekl to včera Milan Kříž z tiskového odboru ministerstva vnitra. Čtyři krajanské organizace v USA se 14. května obrátily přímo na ministra Jana Rumla s dopisem, ve kterém píší, že pokud se MV nepodaří celou záležitost s dvojím občanstvím v brzké době vyřešit, „budou i nadále informovat úřady Spojených států o své diskriminaci úřady ČR". MSD 2415-97

Brňáci – kabrňáci

Prof. dr. Radomír Luža

Je synem generála Luži, žije v Pensylvánii v USA. Narodil se 22. 10. 1922 v Praze, ale rané mládí a studentská léta strávil v Brně, kde také žije rodina jeho manželky. Sám se považuje za Brňana a všude ve světě uvádí, že pochází z Brna a je uvědomělý Moravan po otci. Právnická studia dokončil v Brně až po válce.

V září 1941 byl poprvé v souvislosti se svým otcem zatčen německým gestapem, po propuštění byl totálně nasazen ve Zlíně, ale v září 1942 uprchl a od té doby žil v ilegalitě. Zapojil se do odboje proti Němcům, od podzimu 1944 byl zástupcem velitele v odbojové skupině B. Indry na Brněnsku. Vedl akci v Přibyslavi, což bývá považováno za počátek partyzánské války na Českomoravské vrchovině. Po osvobození v roce 1945 byl členem vedení Svazu národní revoluce a úřadujícím předsedou mládeže Čs. sociální demokracie v Brně. Po komunistickém převratu v únoru 1948 přešel 29. března ilegálně do Rakouska, kde našel pomoc u Socialistické strany Rakouska. Ve Vídni byl kontaktován s francouzskými zpravodajskými orgány, s jejichž pomocí se vypravil zpět do Československa, aby vytvořil podmínky pro převoz prezidenta Beneše do zahraničí. To se vzhledem k prezidentovu zdravotnímu stavu již neuskutečnilo. Po této akci odešel do Francie, kde se vytvořila francouzská sekce čs. zpravodajské služby vedená generálem F. Moravcem. V ní působil do roku 1953. Na podzim téhož roku odjel do USA, kde dokončil studia historie v oboru soudobých dějin Evropy. Jeho doktorátská práce o dopadu Francouzské revoluce na severovýchodní části Spojených států amerických byla odbornými kruhy hodnocena velmi příznivě. V šedesátých letech pobýval ve Vídni, kde byl centrem zájmu čs. komunistické rozvědky. Po návratu do USA přednášel evropské dějiny na univerzitě v Tulaně v Louisianě; věnoval se hlavně československým dějinám. Jeho historické práce o boji v Rakousku za druhé světové války nebo o boji proti německé okupaci a o odsunu sudetských Němců z Československa jsou nejlepší v tomto oboru.

V zahraničí je členem vedení emigrační odbojářské organizace z druhé světové války a emigrační sociální demokracie. V sedmdesátých letech byla řada historiků v Československu za udržování styků s R. Lužou vězněna a perzekvována. Poprvé navštívil ČSR zase až po roce 1990, nyní bývá v Brně dosti často. Letos tu byl 6. června na vzpomínkové slavnosti, kterou pořádalo VUT u pamětní desky jeho otce, generála Vojtěcha Luži, jenž zahynul v odboji. Prof. Luža tu potom znovu přednášel 17. října o destabilizaci komunistického režimu a Státní bezpečnosti.

Radomír Luža vyrůstal doma v prostředí absolutně československém. Otec byl velmi umírněný a lidumil, prosazoval ušlechtilé mravní postuláty a velmi zdůrazňoval tělesnou zdatnost a sokolské tradice, které byly v jejich rodině samozřejmostí. Radomír měl k otci velmi dobrý vztah. Také vyrůstal a žil ve vojenském a legionářském prostředí pod silným vlivem generálů, s nimiž se jeho otec stýkal a přátelil. Poznal, že to byli pilní, skromní a uvědomělí lidé s ideály, kteří nešli za kariérou. Ti utvářeli i jeho charakter.

V roce 1939 byli Lužovi velmi zklamáni kapitulací a postojem českého národa, kterého se zmocnil strach. Vstoupili proto do odboje proti nacistům, a to se stalo osudným pro celou rodinu. Otec jako vojenský hodnostář a ministr byl pro Němce nepřítelem číslo jedna. Přesto měl Radomír k demokratickým Němcům dobrý vztah. Jeho učitelka němčiny byla Němka, původně emigrantka z Říše. Studoval i další jazyky - nebyl sice talent, ale nahrazoval vše pílí, tak jak to vídal u otce. Později v ilegalitě žil Radomír u rodiny Kulhavých, jež patřila k německé rodině barona von Gizla, vyslance v Bělehradě. Také stanoviště odbojářů Rady tří bylo ve Velkém Meziříčí na zámku u hraběte Podstatzského, Němce s protinacistickým smýšlením, což nacisté vůbec netušili. Sudetští Němci ale zklamali jako celek, proto Radomír jejich poválečný odsun zásadně podporoval.

Při dalším svém pobytu v USA se pohyboval převážně v prostředí ryze československém. Doposud externě přednáší historii na univerzitách v USA.

Vyslechnutí odborných přednášek profesora JUDr. PhDr. Radomíra Luži v současnosti je vždy velkým zážitkem a tématem k zamyšlení.

Ing. Bohuslav Vařílek

Půlnoční telefon

V psychiatrické léčebně zvoní o půlnoci telefón. "Prosím vás, neutekl vám náhodou nějaký blázen?" "Ne, proč se ptáte?" "Protože mně někdo unésl moju starú."

Old West Stamp Shop
Established 1953
Complete Line of Philatelic Supplies
Tony & Cecil Cifka
Room 233 University Bldg (303) 629-5182
910 16th Street Denver, Colo 80202